

1 Úvod

Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022 je zostavený v štruktúre, ktorú stanovuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Obsahuje komplexný prehľad rozpočtového hospodárenia, hodnotenie plnenia programov, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti a údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta. V dokumente analyzujeme rozpočtové príjmy a výdavky a finančné operácie.

2 Legislatíva

Zostavovanie a minimálny obsah záverečného účtu je upravený v § 16 odseku 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na základe ktorého je Mesto povinné zostaviť po skončení rozpočtového roka záverečný účet. Návrh záverečného účtu musí byť prerokovaný najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

Zostavovanie záverečného účtu za rok 2022 ďalej upravujú Zásady rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica ZD č. 12/2020, ktoré boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva č. 500/2020 zo dňa 23. júna 2020 a ktoré vstúpili do účinnosti dňa 01.07.2020.

3 Rozpočet Mesta Banská Bystrica

Rozpočet Mesta Banská Bystrica na rok 2022 bol schválený dňa 07.12.2021 uznesením Mestského zastupiteľstva č. 937/2021.

Rozpočet bol v roku 2022 upravovaný 10 zmenami programového rozpočtu, pričom z toho 4 zmeny boli vykonané primátorom. Okrem týchto, predmetom ďalších 6 zmien programového rozpočtu boli zmeny účelovo určených prostriedkov. Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2022 bola príjmová časť rozpočtu zvýšená o 8 741 296 Eur na úroveň 105 765 947 Eur a rovnako výdavková časť rozpočtu bola zvýšená o 8 741 296 Eur na úroveň 105 765 947 Eur, kde:

- upravený rozpočet bežných príjmov predstavuje 79 250 883 Eur,
- upravený rozpočet bežných výdavkov predstavuje 82 696 582 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových príjmov predstavuje 4 012 377 Eur,
- upravený rozpočet kapitálových výdavkov predstavuje 19 925 525 Eur.

Upravený rozpočet príjmových finančných operácií predstavoval v roku 2022 sumu 22 502 687 Eur a upravený rozpočet výdavkových finančných operácií predstavoval sumu 3 143 840 Eur.

Príjmová časť rozpočtu bola v roku 2022 plnená na 93,27 %. Výdavková časť rozpočtu bola čerpaná na úrovni 88,94 %. K 31.12.2022 hospodáril Mesto Banská Bystrica so schodkom bežného a kapitálového rozpočtu v sume -6 354 220,20 Eur (nie je zohľadnené vylúčenie účelovo určených prostriedkov). Po zapojení finančných operácií dosiahlo plnenie príjmovej časti rozpočtu ku dňu 31.12.2022 úroveň 98 651 934,29 Eur a výdavková časť bola plnená v objeme 94 068 775,73 Eur, čím vznikol kladný výsledok rozpočtového hospodárenia v sume 4 583 158,56 Eur (nie je zohľadnené vylúčenie účelovo určených prostriedkov).

Príjmy bežného rozpočtu dosiahli plnenie 102,26 %, čo predstavuje 81 038 353,84 Eur a výdavky bežného rozpočtu boli realizované v sume 79 271 001,49 Eur na úrovni 95,86 % z plánovaných výdavkov. To spôsobilo prebytkové hospodárenie bežného rozpočtu v sume 1 767 352,35 Eur.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Kapitálové príjmy boli plnené na 104,83 %, čo predstavuje 4 205 975,09 Eur a kapitálové výdavky boli realizované na 61,87 %, teda sumu 12 327 547,64 Eur. Vzhľadom na uvedené plnenie kapitálových príjmov a výdavkov predstavoval schodok kapitálového rozpočtu v roku 2022 sumu – 8 121 572,55 Eur.

Do rozpočtu boli v priebehu roka 2022 zapájané príjmové finančné operácie v celkovej sume 13 407 605,36 Eur, pričom výdavkové finančné operácie boli realizované v celkovej výške 2 470 226,60 Eur. Rozpočet príjmových finančných operácií bol plnený na 59,58 % a výdavkové finančné operácie boli plnené na 78,57 %.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prehľad plnenia rozpočtu príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií.

Tabuľka č. 1: Plnenie rozpočtu Mesta Banská Bystrica v rokoch 2020 – 2022 (v Eur)

Príjmy	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Bežné príjmy spolu	72 694 191	75 063 061	73 618 861	79 250 883	81 038 353,84	102,26%
Kapitálové príjmy spolu	1 867 912	1 238 650	8 031 764	4 012 377	4 205 975,09	104,83%
Príjmy FO spolu	6 758 099	9 697 252	15 374 026	22 502 687	13 407 605,36	59,58%
Príjmy celkom	75 686 993	85 998 963	97 024 651	105 765 947	98 651 934,29	93,27%
Výdavky	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Bežné výdavky spolu	68 906 998	73 077 441	73 618 861	82 696 582	79 271 001,49	95,86%
Kapitálové výdavky spolu	5 893 589	5 820 674	21 444 340	19 925 525	12 327 547,64	61,87%
Výdavky FO spolu	2 940 669	3 091 019	1 961 450	3 143 840	2 470 226,60	78,57%
Výdavky celkom	71 987 204	81 989 134	97 024 651	105 765 947	94 068 775,73	88,94%
Výsledok rozpočtového hospodárenia	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	
Bežný rozpočet (P-V)	3 787 193	1 985 620	0	-3 445 699	1 767 352,35	
Kapitálový rozpočet (P-V)	-4 025 677	-4 582 024	-13 412 576	-15 913 148	-8 121 572,55	
Finančné operácie (P-V)	3 817 429	6 606 232	13 412 576	19 358 847	10 937 378,76	
Výsledok rozpočtového hospodárenia	3 578 945	4 009 828	0	0	4 583 158,56	

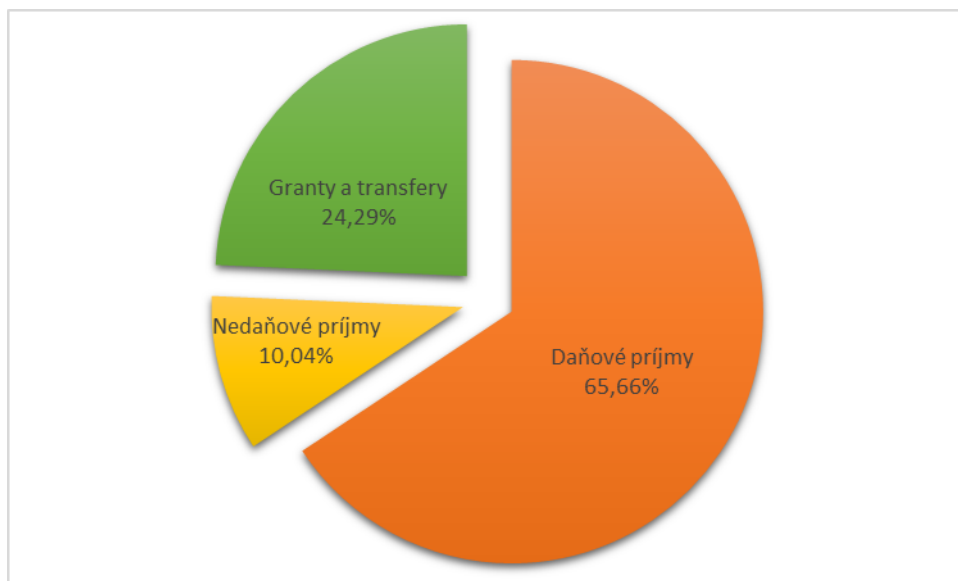
3.1 Štruktúra príjmovej časti rozpočtu

Rozpočet bežných a kapitálových príjmov v roku 2022 bol schválený na úrovni 81 650 625 Eur. V priebehu roka bol rozpočtovými opatreniami navýšený na úroveň 83 263 260 Eur. K 31.12.2022 predstavovalo plnenie rozpočtu bežných a kapitálových príjmov sumu 85 244 329 Eur, čo je 102,38 % očakávanej skutočnosti bežných a kapitálových príjmov. Upravený rozpočet príjmov po zapojení finančných operácií predstavoval sumu 105 765 947 Eur. Plnenie príjmovej časti k 31.12.2022 evidujeme vo výške 98 651 934 Eur (93,27 %).

3.1.1 Príjmy bežného rozpočtu

Príjmy bežného rozpočtu tvorili daňové, nedaňové príjmy, granty a transfery. Ich percentuálny podiel na celkovom objeme skutočných bežných príjmov ku dňu 31.12.2022 zobrazuje Graf č.1.

Graf č. 1: Bežné príjmy k 31.12.2022 (v %)

3.1.1.1 Daňové príjmy

Daňové príjmy sú najväčšou príjmovou položkou v rozpočte Mesta. V roku 2022 tvorili 65,66 % celkového objemu príjmov bežného rozpočtu. Ich jednotlivé druhy, rozpočtované prostriedky, skutočné príjmy k 31.12.2022 a pre porovnanie aj skutočné príjmy predchádzajúcich dvoch rokov zobrazuje Tabuľka č.2.

Tabuľka č. 2: Daňové príjmy k 31.12.2022 (v Eur)

Daňové príjmy	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Daňové príjmy SPOLU	47 769 925	49 488 175	50 167 155	52 250 503	53 213 588,91	101,84%
Dane z príjmov a kapitálového majetku	33 967 601	35 242 120	36 867 155	38 449 425	38 514 731,89	100,17%
Daň z príjmov fyzickej osoby	33 967 601	35 242 120	36 867 155	38 449 425	38 514 731,89	100,17%
Dane z majetku	9 323 226	9 375 845	8 541 000	9 042 078	9 762 662,11	107,97%
Daň z nehnuteľností	9 323 226	9 375 845	8 541 000	9 042 078	9 762 662,11	107,97%
Dane za tovary a služby*	4 447 212	4 842 935	4 734 000	4 734 000	4 884 511,44	103,18%
Príjmy z uplatnenia odpočtu DPH	0	0	0	0	0,00	0,00%
Dane za špecifické služby	4 446 150	4 841 873	4 734 000	4 734 000	4 883 449,24	103,16%
Dane z povolenia na výkon činnosti	1 062	1 062	0	0	1 062,20	-
Iné dane za tovary a služby	0	0	0	0	0,00	-
Sankcie uložené v daňovom konaní	31 886	27 275	25 000	25 000	51 683,47	206,73%

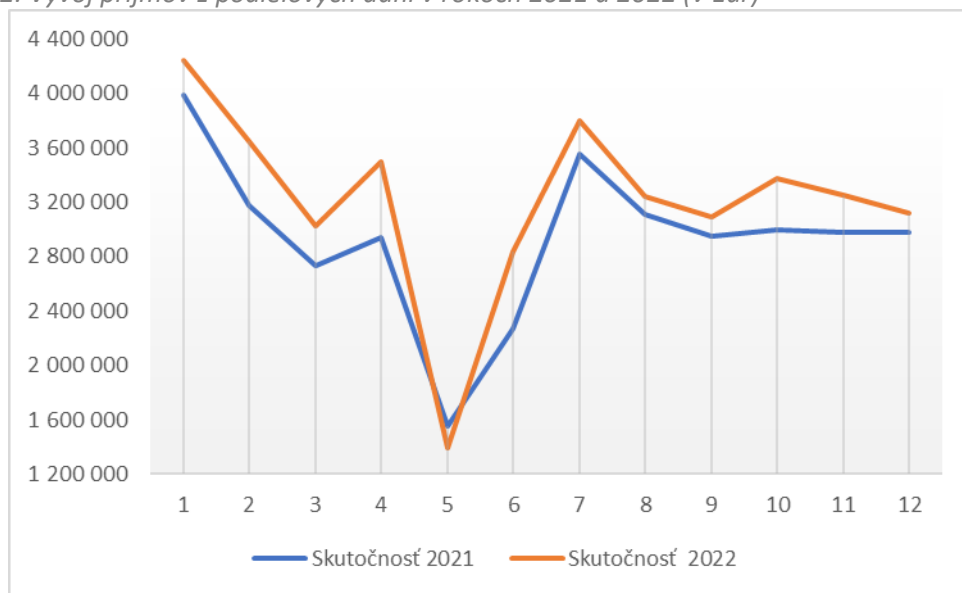
* Zloženie daní za tovary a služby zobrazuje Graf č.4

Najväčšiu položku daňových príjmov tvoria podielové dane, tzn. výnos dane z príjmov fyzických osôb pre mesto, prideľovaný na základe zákona č. 564/2004 o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších noviel tohto zákona. Tak ako v predošlom roku, aj v roku 2022 predstavuje podiel obcí na výnose dane 70 %. Výnos dane rozdeľuje a poukazuje obciam daňový úrad podľa kritérií, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Vláda Slovenskej republiky nariadením ustanoví aj spôsob rozdeľovania a poukazovania tohto výnosu dane.

Vo februári 2022 vypukol a celý svet zasiahol ukrajinsko-ruský vojenský konflikt, ktorý so sebou priniesol aj energetickú krízu a rekordnú infláciu. Inflácia stúpala nahor počas celého roka 2022, a to až na historický rekord cez 15 %. Nárast cien znamenal zhoršujúcu sa ekonomickú situáciu seniorov, jednotlivcov, samoziviteľov i rodín s nízkymi príjmami. Ako pomoc pre mnohé rodiny bol Ministerstvom financií SR vytvorený tzv. protiinflačný balíček, ktorého časť vstúpila do platnosti od 1. júla 2022 a znamenala pre pracujúcich rodičov zvýšenie daňového bonusu pre dieťa až do výšky 70 Eur a prídavku na dieťa na 30 Eur mesačne. Mestá a obce uvítali zámer na pomoc obyvateľstvu, ale aj samotné samosprávy sú ohrozené infláciou či nárastom cien energií a práve zvýšenie daňového bonusu bez kompenzácie smerom k samosprávam má negatívny dopad na výšku výberu dane z príjmov fyzických osôb, ktoré predstavujú hlavný zdroj príjmov pre obce a mestá. Od 1.1.2023 do platnosti vstúpila druhá časť protiinflačného balíčka, ktorá znamenala zvýšenie daňového bonusu pre dieťa na dvojnásobok, t. j. 140 Eur a prídavku na dieťa na 60 Eur mesačne. Ďalší nárast daňového bonusu znamená pre samosprávy ďalšie ohrozenie príjmovej časti rozpočtu. Prirodzený nárast podielových daní bude spomalený až pozastavený a mesto bude musieť hľadať úsporné riešenia napríklad v oblasti dotačnej politiky, súčasne dôjde k obmedzeniu údržby mestskej infraštruktúry či spomaleniu investícií, a bude musieť prehodnotiť aj daňovú a poplatkovú politiku.

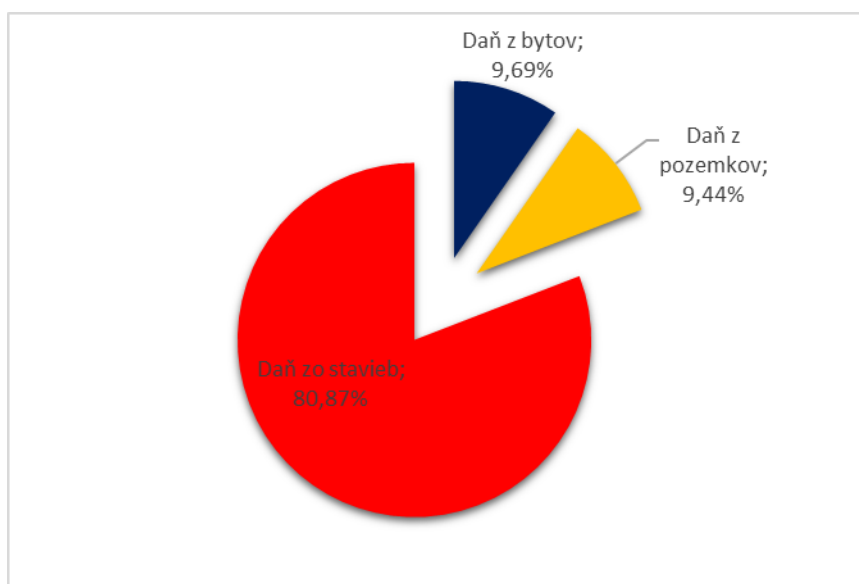
Objem prijatých podielových daní bol v porovnaní so schváleným rozpočtom vyšší o 1 647 577 Eur a v porovnaní s upraveným rozpočtom vyšší o 65 307 Eur. V porovnaní s minulým rokom bola celková suma prijatých podielových daní v roku 2022 o 3 272 612 Eur vyššia. V Grafe č.2 krivky znázorňujú vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2021 a 2022. Na nich vidíme, že pri porovnaní príjmov v jednotlivých mesiacoch nastal pokles len v máji, inak podielové dane určené pre mesto Banská Bystrica prevýšili príjmy z podielových daní v rovnakých mesiacoch v minulom roku.

Graf č. 2: Vývoj príjmov z podielových daní v rokoch 2021 a 2022 (v Eur)

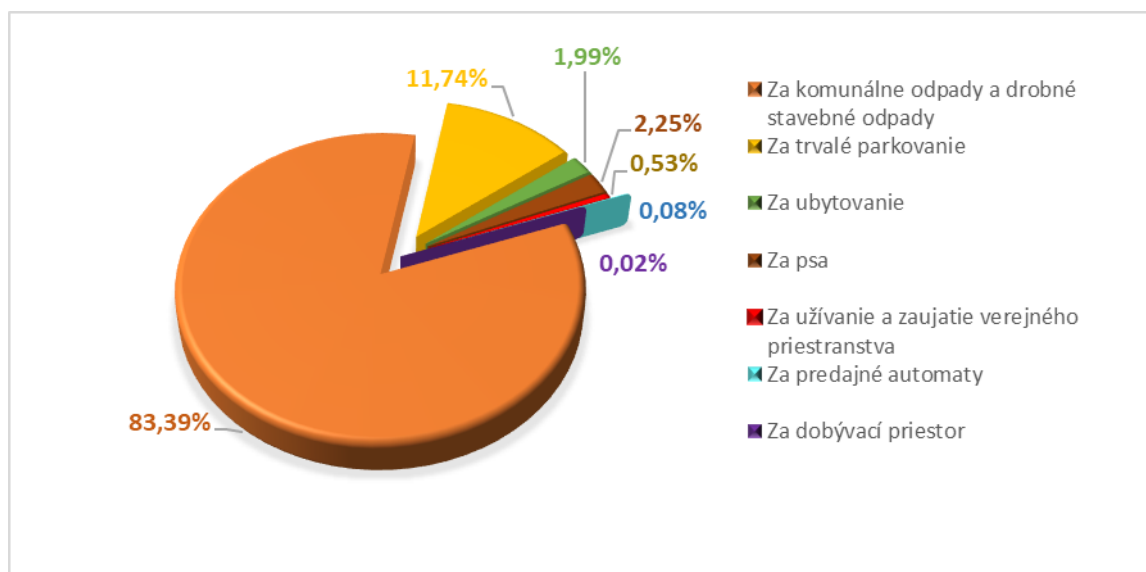
Daň z nehnuteľností predstavovala v roku 2022 príjem v sume 9 762 662 Eur, čo je o 721 tis. Eur viac v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roka 2022. Oproti roku 2021 došlo v plnení príjmov z dane z nehnuteľností k nárastu o takmer 387 tis. Eur. Percentuálny podiel jednotlivých druhov príjmov dane z nehnuteľností skutočne prijatých k 31.12.2022 zobrazuje Graf č.3.

Graf č. 3: Daň z nehnuteľností - skutočnosť k 31.12.2022 (v %)

Na konci roka 2022 dane za tovary a služby dosiahli sumu 4 884 511 Eur, čo je v porovnaní s rokom 2021 približne o 42 tis. Eur viac. Tieto príjmy tvorili v roku 2022 predovšetkým príjmy z poplatkov za komunálny odpad a drobné stavebné odpady, ktoré však klesli medziročne o 39 tis. Eur. Mierne poklesli aj dane za predajné automaty, a to o necelých tisíc Eur. Ostatné príjmy a poplatky zaznamenali za rok 2022 nárast oproti roku 2021. Úhrady za dobývací priestor boli na rovnakej úrovni ako v predošlom roku. V Grafe č.4 uvádzame zloženie príjmov z miestnych daní a poplatkov podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Graf č. 4: Daňové príjmy za tovary a služby k 31.12.2022 (v %)

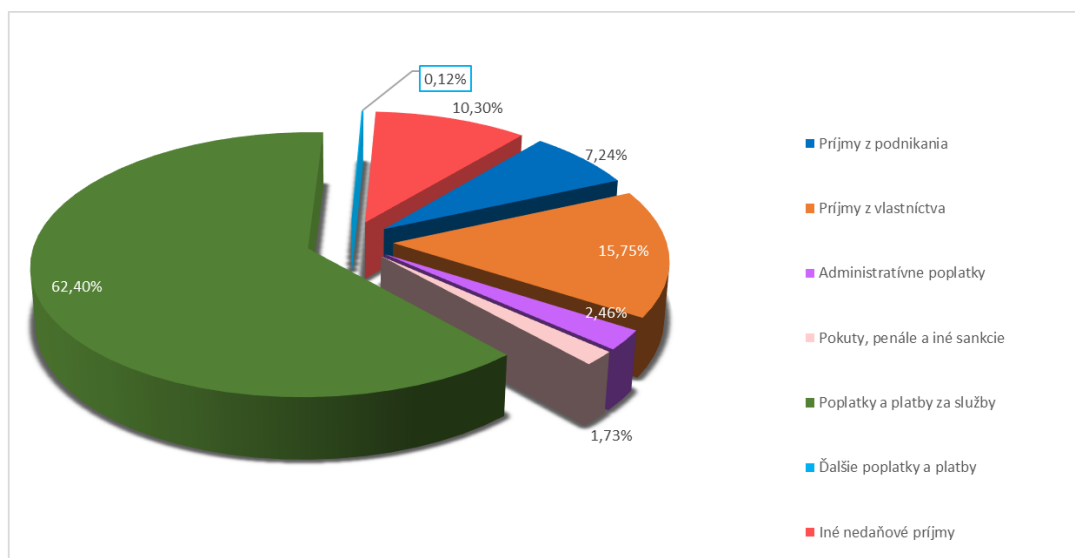
3.1.1.2 Nedaňové príjmy

Ďalšou skupinou bežných príjmov obce sú nedaňové príjmy, ktoré v prípade Mesta Banská Bystrica v roku 2022 tvorili 10,04 % bežných príjmov. V Tabuľke č. 3 je zobrazená ich štruktúra s uvedením údajov o schválenom a upravenom rozpočte jednotlivých kategórií, o plnení príjmov k 31.12.2022 a v predchádzajúcich dvoch rokoch. Graf č. 5 zachytáva percentuálne podiely jednotlivých položiek v rámci celej skupiny nedaňových príjmov a v Grafe č. 6 vidíme, aké boli skutočne dosiahnuté príjmy v porovnaní s ich plánovanými hodnotami k poslednému dňu roka 2022.

Tabuľka č. 3: Nedaňové príjmy k 31.12.2022 (v Eur)

Nedaňové príjmy	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Nedaňové príjmy SPOLU	7 508 469	6 510 610	7 356 044	7 469 898	8 139 812,59	108,97%
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	1 725 499	1 533 190	1 623 142	1 809 593	1 871 390,66	103,42%
Príjmy z podnikania	328 390	357 542	390 000	570 000	589 539,78	103,43%
Príjmy z vlastníctva	1 166 638	1 175 648	1 233 142	1 239 593	1 281 850,88	103,41%
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	4 456 488	4 073 629	5 269 773	5 036 340	5 429 945,70	107,82%
Administratívne poplatky	183 247	176 881	220 680	220 680	200 065,50	90,66%
Pokuty, penále a iné sankcie	104 929	114 753	106 000	106 000	140 847,11	132,87%
Poplatky a platby z nepriemyselného a náhradného predaja a služieb	3 094 151	3 771 774	4 943 093	4 709 660	5 078 996,09	107,84%
Ďalšie administratívne a iné poplatky a platby	9 314	10 221	0	0	10 037,00	-
Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov	0	0	500	500	0,00	0,00%
Z vkladov + Z účtov finančného hospodárenia	0	0	500	500	0,00	0,00%
Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov	0	0	0	0	0,00	-
Z úverov a pôžičiek	0	0	0	0	0,00	-
Iné nedaňové príjmy	1 326 482	903 792	462 629	623 465	838 476,23	134,49%
Vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky	13 376	14 254	9 840	9 840	4 792,32	48,70%
Ostatné príjmy	1 071 361	889 538	452 789	613 625	833 683,91	135,86%

Graf č. 5: Nedaňové príjmy k 31.12.2022 - percentuálny podiel

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku predstavovali sumu 1 871 391 Eur a v skupine nedaňových príjmov tvoria takmer štvrtinu (22,99 %). Viac ako 68 % týchto príjmov boli príjmy z vlastníctva v sume 1 281 851 Eur.

Administratívne poplatky, iné poplatky a platby tvoria takmer 67 % nedaňových príjmov Mesta (66,71 %). Výber administratívnych poplatkov podlieha zákonu č. 145/1995 Zb. o správnych poplatkoch

v zmysle neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sem patria poplatky za vyhotovenie a overenie matričných dokladov, vyhotovenie odpisu a výpisu z úradných kníh, územné rozhodnutia, stavebné povolenia, rozhodnutia o odstránení a zmene využitia stavby, kolaudačné rozhodnutia, vydanie rybárskeho lístka a podobne. V roku 2022 predstavovali príjmy z administratívnych poplatkov 200 065,50 Eur.

Príjmy z pokút vyrubených Mestskou políciou boli v roku 2022 v objeme 100 626 Eur a príjmy za porušenie predpisov boli v celkovej výške 35 556 Eur. Medziročne došlo k miernemu nárastu týchto príjmov, a to 22,74%. Objem pokút v roku 2022 (71,44 %) bol vyšší ako v predošlom roku. V prípade príjmov plynúcich z inkasovaných sankcií za porušenie predpisov došlo k poklesu o 704 Eur, pričom ich podiel na príjmoch z pokút, penále a iných sankcií bol 25,24 %.

Ako ďalšiu skupinu nedaňových príjmov evidujeme poplatky a platby za tovary a poskytnuté služby, ktoré nie sú priemyselnej povahy a príjmy z predaja spojené s obvyklými sociálnymi a spoločenskými službami. Príjmy za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica boli k 31.12.2022 v hodnote 1 279 626 Eur a medziročne zaznamenali nárast o 9,74 %.

Platby za služby v školských a predškolských zariadeniach (režijné náklady, školské kluby, príspevky rodičov na materské školy, stravné) vzrástli v porovnaní s minulým rokom o viac ako tretinu (+42,61 %), v absolútnom vyjadrení o viac než 843 tis. Eur, a predstavovali sumu 2 821 966 Eur.

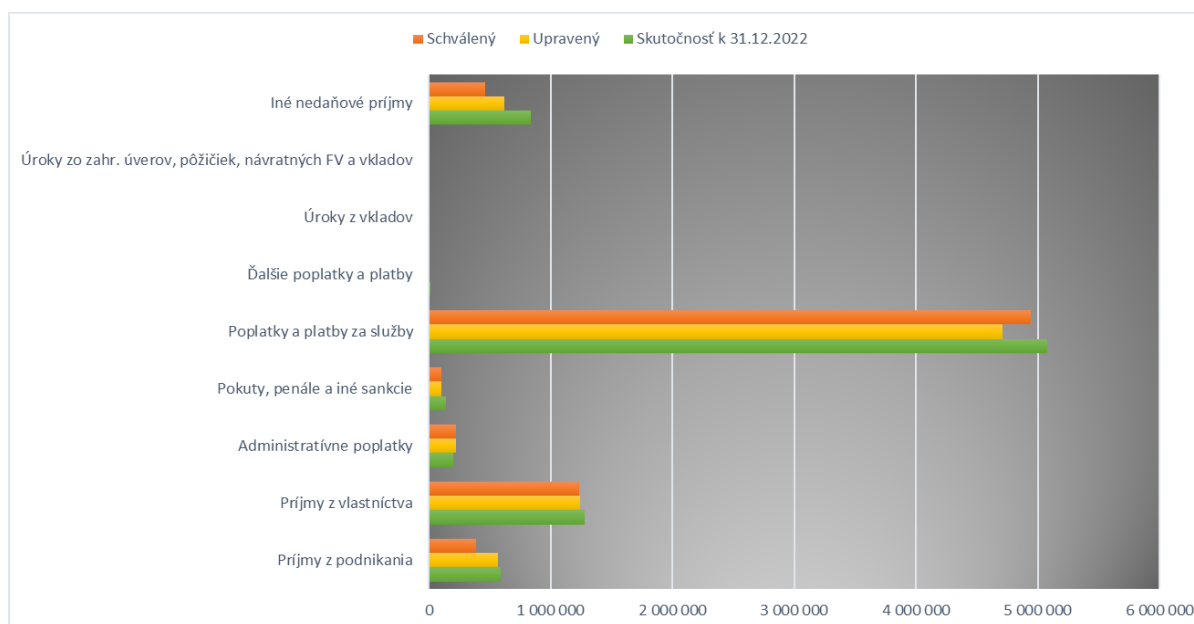
V roku 2022 sa konali aj mnohé trhy, ktoré mesto zvyčajne organizuje pri príležitosti rôznych sviatkov či kultúrnych akcií, ako sú napr. Veľkonočné trhy, Vianočné trhy a Pamiatka zosnulých, ale rok predtým boli z dôvodu pandémie COVID-19 obmedzené alebo zrušené. V septembri 2022 sa konal 364. Radvanský jarmok, ktorému dominoval Trh remesiel. Od remeselníkov, ktorí na týchto trhoch predávajú svoje výrobky, mesto inkasovalo poplatky v celkovom objeme takmer 169 tis. Eur.

Rozpočtovými príjmami Mesta sú aj príjmy z podnikateľskej činnosti vykonávanej v rámci dvoch informačných centier a KOMUCE. V marci roku 2022, presne na 527. výročie založenia Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti, ktoré sa datuje 16. marca 1495, otvorila svoje brány pre verejnosť Thurzo-Fugger zážitková expozícia v priestoroch 1.poschodia Barbakánu. Expozícia mapuje vyše 500-ročnú históriu baníctva v Banskej Bystrici a okolí. Vďaka najmodernejším technológiám má potenciál byť veľkým lákadlom pre návštevníkov i obyvateľov mesta. Príjmy z podnikateľskej činnosti v roku 2022 vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 21,49 % a dosiahli úroveň 88 096 Eur. Ostatné platby za služby boli prijaté vo výške 720 495 Eur, z toho 318 358 (44,19 %) tvoria príjmy za stravné.

Úroky z vkladov v roku 2022 boli na úrovni 0 Eur, nakoľko ich výška závisí na úrokovej miere na vkladových účtoch a krátkodobých vkladoch, a tá v roku 2022 bola na úrovni 0,00 % p. a.

Iné nedaňové príjmy predstavujú sumu 838 476 Eur. Najväčší podiel v rámci týchto príjmov mali príjmy z dobropisov v sume 347 624 Eur. Druhý najväčší podiel mali výťažky z hazardných hier v sume 269 424 Eur, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o viac než 26 %. Z náhrad poistného plnenia mesto zaznamenalo príjem vo výške 16 655 Eur. Suma 14 672 Eur bola príjmom v podobe provízie z predaja vstupeniek prostredníctvom informačných centier na kultúrne akcie organizované rôznymi subjektami na území mesta, tie však patria do príjmov z podnikateľskej činnosti. Prostriedky v sume 84 022 Eur boli príjmami plynúcimi z plnenia zmlúv o vecnom bremene. Príjem v sume 81 070 Eur predstavuje finančnú náhradu spoločenskej hodnoty drevín v dôsledku výrubu drevín, plynúcu z rozhodnutí vydaných v roku 2022 Oddelením životného prostredia. Do tejto skupiny príjmov patria tiež príjmy z vratiek.

Graf č. 6: Nedaňové príjmy v roku 2022 – rozpočet a skutočné plnenie k 31.12.2022 (v Eur)

3.1.1.3 Granty a transfery

Granty sú tvorené zo sponzorských prostriedkov, či iných finančných darov. V roku 2022 predstavovali sumu 66 959 Eur, čo je v porovnaní s minulým rokom pokles o takmer 7 %.

Bežné tuzemské transfery predstavujú príjmy z prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtu vyššieho územného celku, štátnych fondov alebo z rozpočtov iných miest a obcí na Slovensku. Najväčšiu položku bežných transferov zo štátneho rozpočtu tvorili transfery na mzdy a bežné výdavky základných škôl, a tiež na stravu pre žiakov základných škôl a predškolákov v materských školách. V roku 2022 bol celkový príjem transferov v rámci verejnej správy vo výške 19 610 593 Eur, čo je v porovnaní s predošlým rokom nárast o viac než 623 tis. Eur. Mesto Banská Bystrica v roku 2022 prijalo okrem iného aj transfery na refundáciu výdavkov spojených s migráciou ukrajinského obyvateľstva aj na územie našej krajiny v dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine, ktorý vypukol koncom februára 2022.

V niektorých prípadoch môže samospráva získať prostriedky aj od organizácií, ktoré nie sú vedené v registri subjektov verejnej správy, ako napríklad konkrétne v roku 2022 sa jednalo o transfer od združenia Dobrovoľná požiarna ochrana SR v sume 7 400 Eur.

V roku 2022 Mesto Banská Bystrica nedostalo žiadne granty zo zahraničia.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Tabuľka č. 4: Granty a transfery (v Eur)

Granty a transfery	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
Granty a transfery SPOLU	15 263 745	19 064 276	16 095 662	19 530 482	19 684 952,34	100,79%
Tuzemské bežné granty a transfery	15 255 885	19 064 276	16 095 662	19 530 482	19 684 952,34	100,79%
Granty	182 018	71 747	10 000	61 769	66 959,20	108,40%
Transfery v rámci verejnej správy	18 761 439	18 986 729	16 079 862	19 461 312	19 610 593,14	100,77%
Transfery od subjektov nezaradených vo verejnej správe v registri organizácií vedenom ŠÚ SR	5800	5800	5 800	7 401	7 400,00	99,99%
Zahraničné granty	3 603	0	0	0	0,00	-
Bežné	3 603	0	0	0	0,00	-

3.1.2 Príjmy kapitálového rozpočtu

Rozpočet kapitálových príjmov tvoria nedaňové príjmy z odpredaja majetku a prijaté kapitálové granty a transfery. Kapitálové príjmy z predaja v roku 2022 narástli v porovnaní s predchádzajúcim rokom a dosiahli úroveň viac ako 527 tis. Eur, pričom išlo o príjem z predaja pozemkov. Príjem z predaja kapitálových aktív tvoril len nepatrnú časť (13 tis. Eur).

Kapitálové granty a transfery v rámci verejnej správy v roku 2022 boli na úrovni 3 657 222 Eur, čo takmer zodpovedá očakávanej skutočnosti. Transfer v sume 725 tis. Eur prišiel od Fondu na podporu športu ako refundácia výdavkov na výstavbu Mestského mládežníckeho štadiónu v Radvani. Viac ako 1 776 880 Eur bolo prijatých na projekty revitalizácie vnútroblokov Tulska a Sitnianska. V rámci projektu vybudovania odborných učební na základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta boli prijatých 370 tis. Eur. V roku 2022 sa realizoval aj projekt Zvýšenie bezpečnosti cestujúcich verejnej osobnej dopravy v Banskej Bystrici, na ktorý prišlo viac ako 502 tis. Eur.

Tabuľka č. 5: Kapitálové príjmy (v Eur)

Kapitálové príjmy	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU	3 202 887	1 238 650	8 031 764	4 012 377	4 205 975,09	104,83%
Kapitálové príjmy nedaňové	2 327 665	175 408	176 720	346 981	540 577,30	155,79%
Príjem z predaja kapitálových aktív	5 979	2 947	1 000	1 000	13 440,24	1344,02%
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	880 784	172 461	175 720	345 981	527 137,06	152,36%
Ďalšie kapitálové príjmy	0	0	0	0	0,00	-
Granty a transfery	875 222	1 063 242	7 855 044	3 665 396	3 665 397,79	100,00%
Tuzemské kapitálové granty a transfery	875 222	1 063 242	7 855 044	3 665 396	3 665 397,79	100,00%
Granty	0	471	0	8 176	8 176,00	-
Transfery v rámci verejnej správy	942 049	1 062 771	7 855 044	3 657 220	3 657 221,79	100,00%
Transfery od subjektov nezaradených vo verejnej správe v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky	0	0	0	0	0,00	-
Zahraničné kapitálové granty a transfery	39 100	0	0	0	0,00	-
Od zahraničného subjektu iného ako medzinárodná organizácia	39 100	0,00	0	0	0,00	-

3.1.3 Príjmové finančné operácie

Najväčší podiel (51,59 %) na príjmových finančných operáciách malo v roku 2022 zapojenie prostriedkov z peňažných fondov. Z rezervného fondu bolo zapojených 988 384 Eur a z fondu minulých rokov 5 928 027 Eur. Tieto prostriedky boli použité predovšetkým na splátky istín úverov. V prípade rezervného fondu šlo o výdavky na riešenie havarijných stavov v školských zariadeniach mesta Banská Bystrica. Nevýčerpané účelové prostriedky z minulých rokov boli zapojené vo výške 2 287 319 Eur.

V roku 2022 boli prostredníctvom príjmových finančných operácií zapojené do rozpočtu Mesta aj úverové zdroje vo výške 4 103 845 Eur, ktoré boli použité na úhradu výdavkov spojených s investičnými akciami Mesta Banská Bystrica. Išlo predovšetkým o rekonštrukcie miestnych komunikácií v rámci fondu dopravnej infraštruktúry, konkrétne miestnych komunikácií v úsekoch od Kyjevského námestia až po kruhový objazd na Tajovského ulici, rekonštrukciu samotnej ulice Tajovského a ulica Janka Kráľa vrátane vybudovania miniokružnej križovatky pri mestskom parku, rekonštrukciu Lazovnej ulice, Bakosovej ulice až po Námestie Š. Moysesa a ďalšie. Úverové zdroje boli použité aj na výdavky spojené s realizáciou projektov financovaných z EŠIF, ako napríklad projekt Revitalizácie vnútroblokov Tulska a Sitnianska, projekt Zvýšenie bezpečnosti cestujúcich verejnej osobnej dopravy na území mesta Banská Bystrica či Vytvorenie plánu udržateľnej mobility mesta Banská Bystrica. V rámci projektov boli úverové zdroje použité na 5% spolufinancovanie projektov, neoprávnené výdavky a na preklopenie časového nesúladu medzi vynaložením prostriedkov a refundáciou výdavkov z európskych zdrojov.

3.2 Štruktúra výdavkovej časti rozpočtu

Výdavková časť rozpočtu Mesta pozostáva zo šiestnástich programov, v rámci ktorých sú výdavky realizované. V Tabuľke č.6 uvádzame prehľad plnenia rozpočtu za rok 2022 v štruktúre podľa jednotlivých programov.

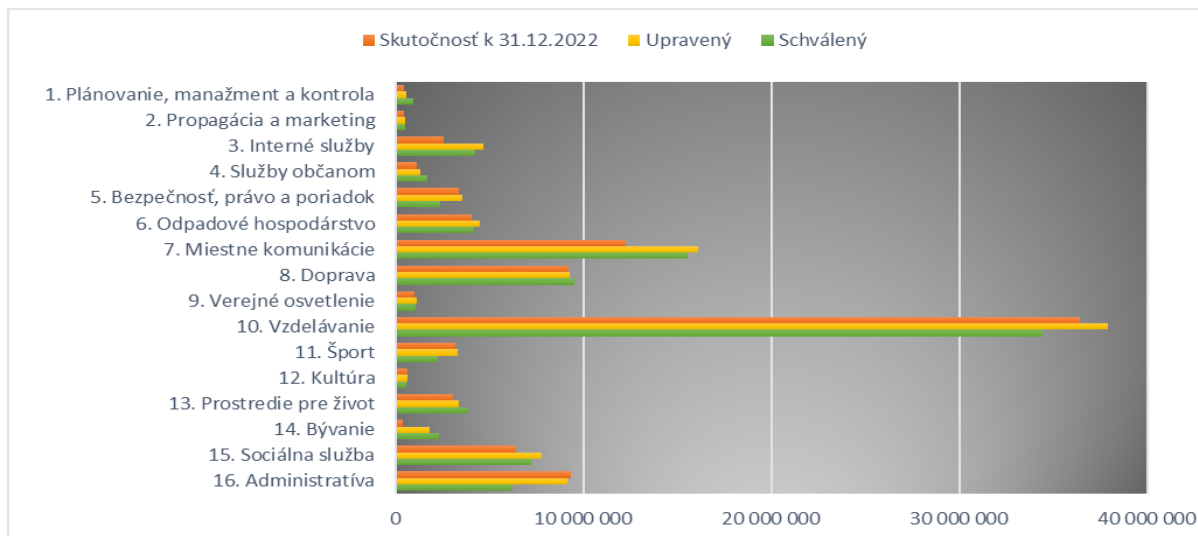
Celkové plnenie výdavkovej časti rozpočtu v roku 2022 bolo na úrovni 88,94 %. Najnižšie výdavky boli v programe 14. Bývanie, a to v objeme 429 218 Eur, naopak najvyššie výdavky boli v programe 10. Vzdelávanie, a to v celkovom objeme 36 420 409 Eur.

Tabuľka č. 6: Plnenie programového rozpočtu (v Eur)

Program	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	% plnenia
SPOLU	71 987 204	81 989 134	97 024 651	105 765 947	94 068 775,73	88,94%
1. Plánovanie, manažment a kontrola	423 549	594 886	972 325	590 908	449 658,26	76,10%
2. Propagácia a marketing	442 581	479 576	493 461	539 349	460 539,46	85,39%
3. Interné služby	2 466 781	2 568 544	4 279 433	4 680 180	2 584 534,90	55,22%
4. Služby občanom	538 942	616 807	1 672 359	1 331 232	1 130 517,12	84,92%
5. Bezpečnosť, právo a poriadok	2 563 173	2 568 055	2 372 447	3 542 478	3 387 667,76	95,63%
6. Odpadové hospodárstvo	4 001 179	4 170 192	4 173 001	4 483 779	4 083 436,06	91,07%
7. Miestne komunikácie	3 914 272	7 079 543	15 535 544	16 124 750	12 279 089,69	76,15%
8. Doprava	7 177 738	7 219 359	9 553 689	9 249 375	9 187 942,18	99,34%
9. Verejné osvetlenie	2 701 349	767 179	1 105 360	1 156 210	1 021 569,13	88,35%
10. Vzdelávanie	33 735 057	33 361 433	34 420 295	37 918 054	36 420 409,44	96,05%
11. Šport	2 823 960	4 514 929	2 230 989	3 289 169	3 179 292,92	96,66%
12. Kultúra	415 795	457 831	583 241	673 298	637 775,94	94,72%
13. Prostredie pre život	2 379 122	2 618 973	3 882 180	3 407 162	3 063 050,33	89,90%
14. Bývanie	280 400	282 037	2 314 102	1 818 044	429 217,83	23,61%
15. Sociálna služba	5 763 118	6 431 221	7 218 730	7 789 477	6 436 974,17	82,64%
16. Administratíva	8 114 243	8 258 571	6 217 495	9 172 482	9 317 100,54	101,58%

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Graf č. 7: Plnenie programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2022 (v Eur)

V rámci programu 1 Plánovanie, manažment a kontrola klesli výdavky v porovnaní s minulým rokom o viac než 24 %. Najvyššie výdavky z celkových výdavkov realizovaných v tomto programe v roku 2022 boli v podprograme 1.3 Kontrolná činnosť (34,05 %), pričom súčasne medziročne došlo k ich nárastu. Výdavky v objeme 43 tis. Eur boli vynaložené v rámci územného plánovania na investičné štúdie, geodetické mapovanie plôch a prvkov zelene či dendrologický prieskum parkov. Na prevádzku geografického informačného systému (GIS) bolo vynaložených 38 tis. Eur.

Program 2 Propagácia a marketing zahŕňa výdavky na prezentáciu mesta, zabezpečenie chodu dvoch informačných centier, tvorbu Kroniky mesta, spoluprácu s partnerskými mestami a medzinárodnú spoluprácu. V roku 2022 bola verejnosti sprístupnená Thurzovsko- Fuggerovská zážitková expozícia, ktorá bola vytvorená v priestoroch Barbakánu. Najväčšie výdavky v rámci tohto programu boli vynaložené na zabezpečenie chodu informačných centier a boli v celkovej výške 276 373 Eur, čo predstavuje 60,01 % výdavkov realizovaných v tomto programe. Oproti roku 2021 je to nárast o necelých 5%. Celkovo boli však výdavky v programe 2 v porovnaní s predošlým rokom o 19 tis. Eur nižšie, nakoľko prevažná časť výdavkov na vytvorenie expozície bola vynaložená už v predšlom roku.

Zámerom programu 3 Interné služby je zabezpečiť flexibilnú a kvalitnú činnosť samosprávy prostredníctvom efektívnych a účinných interných služieb a správu majetku Mesta. V porovnaní s plánom bolo skutočne realizovaných len 55,52 % plánovaného objemu výdavkov. Dôvodom je plánované obstaranie nehnuteľnosti Domu kultúry, ktoré sa nepodarilo do konca roku 2022 zrealizovať a presúva sa do ďalšieho roka. Z hľadiska objemu plnenia je v rámci Interných služieb najväčší prvok 3.4.1 Správa a evidencia nehnuteľného majetku s plnením v sume 937 951 Eur, čo predstavuje 36,29 % podiel v programe 3. Medziročne ostali výdavky v tomto programe na približne rovnakej úrovni, v absolútnom vyjadrení evidujeme len mierny nárast v objeme necelých 16 tis. Eur.

V roku 2022 bolo na program 4 Služby občanom reálne vynaložených 84,92 % z plánovaných výdavkov. Výdavky programu celkovo vzrástli. Najväčší podiel výdavkov (50,33 %) bol v podprograme 4.7 Verejné toalety. V roku 2022 prebehla rekonštrukcia verejných toaliet na Námestí SNP aj na Štefánikovom nábreží. Druhý najväčší podiel výdavkov (takmer 12 %) bol realizovaný v podprogramoch 4.2 Matrika a 4.10 Stavebný úrad, kde sa tieto výdavky týkali predovšetkým osobných nákladov zamestnancov úradu, ktorí zabezpečujú prenesený výkon štátnej správy a taktiež slúžili na zabezpečenie prevádzky s ním spojennej. Ďalších takmer 6 % výdavkov tohto programu tvorili výdavky na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy na úseku registra obyvateľov a registra adries.

V rámci programu 5 Bezpečnosť, právo a poriadok sa realizujú výdavky súvisiace s hliadkovaním, kamerovým systémom, prevenciou, vzdelávaním a odbornou činnosťou príslušníkov Mestskej polície, civilnou obranou, požiarou ochranou a karanténou stanicou. Tieto výdavky boli plnené na 95,63 % z plánovaných výdavkov, z toho najväčší objem v prvku 5.1.1 Hliadkovanie, a to v sume 2 055 658 Eur (60,68 % skutočných výdavkov programu 5), z čoho podstatnú časť tvoria mzdy. Medziročne výdavky programu narástli o takmer 820 tis. Eur (31,92 %) a to hlavne z dôvodu poskytovania príspevkov na ubytovanie odídencom z Ukrajiny.

V programe 6 Odpadové hospodárstvo sa v priebehu roka realizovali najmä výdavky na zabezpečenie odvozu komunálneho odpadu od fyzických a právnických osôb. Výdavky v tomto programe predstavovali v roku 2022 sumu 4 083 436 Eur, čo predstavuje 91,07 % naplnenie očakávanej skutočnosti. Najvyššie čiastky boli spojené s uložením odpadu fyzických osôb (984 059 Eur) a s odvozom odpadu od fyzických osôb (924 216 Eur). Mesto Banská Bystrica vynaložilo v roku 2022 v rámci programu Odpadové hospodárstvo sumu viac než 904 tis. Eur na odvoz a zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu, čím prispieva k zachovaniu trvalej udržateľnosti prostredia a priestoru pre život občanov. Výdavky na odvoz a uloženie odpadu právnických osôb medziročne vzrástli, a to v absolútnej hodnote o takmer 46 tis. Eur (nárast o 8,62%). Mesto pokračovalo aj v odstraňovaní nelegálnych skládok, preto výdavky v tejto oblasti medziročne stúpili na úroveň takmer 62 tis. Eur.

Výdavky na výstavbu, rekonštrukciu, opravy, správu a údržbu miestnych komunikácií, na svetelné signalizácie a cestný správny orgán, ktorým je špeciálny stavebný úrad, boli v roku 2022 realizované v programe 7 Miestne komunikácie. Medziročne sme v tomto programe zaznamenali rekordný nárast o 5 199 547 Eur (73,44 %), a to z dôvodu pokračovania v najrozsiahlejšej rekonštrukcie miestnych komunikácií za posledných 10 rokov na území mesta. Najvyššie výdavky boli obsiahnuté v rámci podprogramu 7.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v sume 8 027 282 Eur, čo je o 6 151 792 Eur viac v porovnaní s predošlým rokom a predstavuje takmer dve tretiny (65,37 %) z celkového čerpania programu 7. V roku 2022 sa podarilo zrekonštruovať miestne komunikácie na ulici Lazovná, Bakossova, Tajovského či 2,5 km úsek vedúci od Kyjevského námestia až po kruhový objazd na Tajovského ulici. Dokončiť sa podarilo aj miniokružnú križovatku na Tajovského ulici. V podprograme 7.3 Správa a údržba miestnych komunikácií mesto dosiahlo úsporu oproti roku 2021, keď celkové výdavky v tomto podprograme klesli o necelé 2 %. V prípade letnej údržby bolo vynaložených o takmer 19 tis. Eur menej ako v predošlom roku, pri zimnej údržbe výdavky medziročne klesli o viac ako 33 tis. Eur. Medziročne klesli aj výdavky na opravy miestnych komunikácií o takmer 44 % (absolútne pokles o 1 050 tis. Eur).

Program 8 Doprava obsahuje výdavky spojené so zabezpečením autobusovej dopravy a trolejbusovej dopravy a s propagáciou ekologickej dopravy. V roku 2022 predstavovalo plnenie 99,34 % plánovaných výdavkov. Výdavky spojené s úhradou straty z výkonov vo verejnej hromadnej doprave narástli aj v autobusovej aj v trolejbusovej doprave. V autobusovej doprave stúpili o viac než 6% (absolútne o 291 tis. Eur), v trolejbusovej doprave boli výdavky o 745 tis. Eur vyššie (nárast o 30,70 %). Medziročne preto zaznamenávame nárast. Autobusová doprava (podprogram 8.1) stála samosprávu 5 080 335 Eur, pričom táto suma predstavuje príspevok na bežné výdavky autobusovej dopravy v roku 2022 podľa platnej zmluvy a súčasne aj doplatok na kompenzáciu straty za rok 2021. Na bežné výdavky trolejbusovej dopravy bol určený príspevok v sume 2 800 000 Eur, a súčasťou výdavkov bola aj kompenzácia straty v zmysle záverečného zúčtovania preukázanej straty za rok 2021 v sume takmer 373 tis. Eur. V rámci podprogramu 8.4 sa realizoval projekt zvýšenie bezpečnosti cestujúcich verejnej osobnej dopravy v sume takmer 646 tis. Eur. Výdavky spojené s vytvorením a realizáciou Plánu udržateľnej mobility na území mesta boli vo výške 264 tis. Eur.

V roku 2022 vynaložilo Mesto výdavky v programe 9 Verejné osvetlenie na úhradu elektrickej energie pre verejné osvetlenie v sume 765 836 Eur, čo predstavuje 40 % nárast v porovnaní s minulým rokom. Súčasne nepatrne vzrástli aj výdavky na údržbu verejného osvetlenia o viac než 4 %. V podprograme 9.3 bola suma 25 500 Eur vynaložená na svetelno-technickú štúdiu verejného osvetlenia.

V programe 10 Vzdelávanie bol realizovaný najvyšší objem výdavkov, a to až 38,72 % z celkových výdavkov rozpočtu Mesta. Program bol plnený na 93,54 % plánovaných výdavkov. V porovnaní s rokom 2021 bolo čerpanie výdavkov v programe 10 vyššie o viac než 3 mil. Eur. Suma viac než 190 tis. Eur bola vynaložená na potrebnú údržbu materských škôl a ďalších 442 tis. Eur na výdavky súvisiace s potrebným materiálovým zabezpečením. Do vybavenia jedální v materských školách bolo investovaných približne 82 tis. Eur a ďalších takmer 48 tis. Eur bolo vynaložených na výdavky súvisiace s ich údržbou. Objem viac ako 78 tis. Eur bol použitý na rekonštrukciu pavilónu v MŠ Magurská.

Suma viac než 915 tis. Eur bola vynaložená na údržbu priestorov základných škôl. V ZŠ Ďumbierska bolo použitých na rekonštrukciu kuchyne 60 000 Eur. V rekonštrukcii sa bude pokračovať aj v roku 2023. Z dôvodu rastu cien potravín a nezvyšovania finančných pásiem pre školské obedy, mestské zastupiteľstvo schválilo v roku 2022 použitie prostriedkov rezervného fondu na dofinancovanie výdavkov na stravu detí v MŠ a ZŠ. Suma v objeme 572 925 Eur bola vynaložená na projekt vybudovania odborných učební na všetkých základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. V rámci tohto projektu došlo k stavebným úpravám v priestoroch škôl, súčasne boli učebne vybavené novou technikou, konkrétne notebookmi, dataprojektormi, interaktívnymi tabuľami, ale taktiež aj laboratórnym nábytkom a edukačnými pomôckami. Realizácia projektu bude pokračovať ešte aj v prvom kvartáli roku 2023. Skladba výdavkov podľa jednotlivých podprogramov je uvedená v Tabuľke č.7.

Tabuľka č. 7: Členenie výdavkov v rámci programu 10. Vzdelávanie (v Eur)

Program	2020	2021	2022			
	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený	Upravený	Plnenie k 31.12.2022	Podiel (v %)
10. Vzdelávanie	30 956 095	33 735 057	33 862 322	35 664 107	36 420 409,44	100,00%
10.1. Materské školy	8 682 481	7 028 504	7 327 385	7 430 308	6 995 972,00	19,21%
10.2. Školské stravovanie v materských školách	1 662 472	1 784 526	2 095 266	2 124 882	1 973 123,65	5,42%
10.3. Základné školy	18 669 492	19 885 499	19 801 150	21 296 868	21 636 331,05	59,41%
10.4. Podpora výchovno-vzdelávacích činností	282 912	280 896	281 342	295 849	324 754,14	0,89%
10.5. Podpora neštátnych školských zariadení	2 464 075	2 473 651	2 473 664	2 473 664	3 305 974,56	9,08%
10.6. Školský úrad	64 291	76 258	85 707	104 654	50 325,70	0,14%
10.8. Dotácia pre deti v hmotnej núdzi	3 226	3 226	25 000	25 000	23,10	0,00%
10.9. Základná umelecká škola J. Cikker	1 906 109	1 828 874	1 772 808	1 912 882	2 133 905,24	5,86%

V programe 11 Šport boli v roku 2022 výdavky vynakladané predovšetkým na športovú infraštruktúru a podporu športu grantovým systémom. Z plánovaných výdavkov bolo realizovaných 96,66 %. Takmer 60 % výdavkov na šport boli vynaložené v rámci podprogramu 11.1 Športová infraštruktúra, pričom najväčší podiel tak ako v minulom roku mali investície do vybudovania Mestského mládežníckeho štadióna v Radvani v sume 1 166 617 Eur. Okrem toho poskytlo mesto kapitálový príspevok vo výške 13 932 Eur príspevkovej organizácii ZAaRES na dofinancovanie kúpy interiérového vybavenia, nakoľko mestský mládežnícky štadión bude zverený do správy príspevkovej organizácii. Ďalším výdavkom v tomto podprograme bola dotácia na prevádzku krytej plavárne v sume 600 tis. Eur. ZAaRESu tiež bol poskytnutý príspevok na údržbu bežeckých lyžiarskych tratí v sume 50 tis. Eur. Celkové výdavky na športovú infraštruktúru v podprograme 11.1. boli v sume 1 894 394 Eur. Podporu športu grantovým systémom predstavovali dotácie v sume 1 265 485 Eur, pričom suma 1 152 tis. Eur bola smerovaná na podporu hokeja a futbalu.

Program 12 Kultúra bol plnený na 94,72 %. Oproti roku 2021 stúpili výdavky na kultúrnu činnosť o takmer 180 tis. Eur (39,30 %), a to najmä vďaka uvoľneniu protiepidemiologických opatrení. V roku 2022 sa konali všetky tradičné kultúrne podujatia, z toho najvýznamnejším bol 364. Radvanský jarmok. Výdavky na toto podujatie boli v objeme viac ako 114 tis. Eur. Viac ako 27 % výdavkov bolo alokovaných v podprograme 12.4 Oprava a údržba kultúrnych pamiatok. Počas roku prebiehala starostlivosť a údržba 780 vojnových hrobov. Mesto Banská Bystrica prijalo dotáciu od Ministerstva vnútra SR vo výške 15 000 Eur na realizáciu 4. etapy obnovy vojnového cintorína v Majeri. V záujme obnovy a zachovania fortifikačného systému mesta prebehlo v roku 2022 zameranie hradbových múrov najmodernejšími metódami v hodnote 26 tis. Eur. V rámci dotačných schém BBSK a MK SR za 41 tis. Eur sa uskutočnila 3D vizualizácia a realizácia architektonicko-historického výskumu budov a archeologického výskumu budov v areáli Medeného hámra. Taktiež bolo v rámci tohto podprogramu Komisiou pre kultúru podporených 6 projektov na zachovanie kultúrneho dedičstva vo výške viac ako 11 tis. Eur. Suma výdavkov v podprograme 12.5 Podpora kultúry grantovým systémom bola vo výške 121 796 Eur, z toho 90 000 Eur bolo poskytnutých ako príspevok Divadlu z pasáže a 31 796 v rámci dotácií na podporu kultúrnych aktivít.

Výdavky realizované v programe 13 Prostredie pre život boli vynakladané na fontány, verejné hodiny, údržbu vodných tokov, verejné pieskoviská a ihriská, údržbu a výsadbu mestskej zelene, deratizáciu mesta, starostlivosť o ovzdušie a mestský mobiliár. Program bol plnený na 89,90 % z plánovaných výdavkov. Najväčší objem prostriedkov bol poskytnutý ako prevádzkový príspevok pre príspevkovú organizáciu ZAaRES. Na dofinancovanie bežných prevádzkových nákladov v súvislosti so starostlivosťou o zeleň a športoviská na území Mesta bol poskytnutý príspevok vo výške 2 193 263 Eur. Za výrazným navýšením príspevku oproti predchádzajúcemu roku stála aj potreba dofinancovania príspevkovej organizácie z dôvodu povinnosti vyplatenia 500 a 350 eurových odmien na základe kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa. Celkový objem prevádzkových príspevkov poskytnutých organizácii ZAaRES predstavoval 71,6 % výdavkov v rámci programu 13. Ďalších takmer 319 tis. Eur bolo poskytnutých ZAaRESu ako výkonové príspevky na vykonávanie činností v oblasti starostlivosti o prostredie pre život obyvateľov mesta, ako je napr. údržba a výsadba mestskej zelene, údržba verejných detských ihrísk a pieskovísk a mestského mobiliáru. V roku 2022 pribudol aj nový podprogram 13.10 Klimatická zmena, zelená a modrá infraštruktúra, v rámci ktorého evidujeme výdavky na projekt *Reakcia na zmenu klímy* v sume 276 tis. Eur. Aktivity budú pokračovať v roku 2023.

Z programu 14 Bývanie je financovaná správa, evidencia mestských bytov a ich prípadné opravy, rovnako tak uhrádzané splátky istín a úrokov z úverov prijatých od Štátneho fondu rozvoja bývania (*d'alej len „ŠFRB“*) a taktiež mzdové náklady a bežné výdavky súvisiace s preneseným výkonom štátnej správy na úseku ŠFRB. Skutočné výdavky v roku 2022 predstavovali 429 218 Eur. Viac než 79 % výdavkov v sume 339 679 bolo spojených so správou mestských bytov. Splátky istín predstavovali sumu 34 114 Eur a úroky sumu 4 931 Eur.

Program 15 Sociálna služba obsahuje výdavky na zabezpečenie komplexnej starostlivosti o sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov. Medziročne stúpili len nepatrne, v absolútnej hodnote len o 6 tis. Eur (0,09 %), a v roku 2022 dosiahli úroveň 6 437 tis. Eur. Výdavky realizované v podprograme 15.7 Mzdové a personálne výdavky v sociálnej oblasti boli plnené v sume 3 831 268 Eur, a tvoria 59,52 % výdavkov tohto programu.

V programe 16 Administratíva boli v roku 2022 realizované výdavky v objeme 9 317 101 Eur. Obsahuje výdavky, ktoré nebolo možné priradiť k ostatným programom. Najväčší podiel na nich majú výdavky na mzdy zamestnancov mestského úradu, na splátky istín a úrokov bankových úverov a taktiež vrátené prostriedky z dotácií, ktoré neboli minuté. V programe 16 sú taktiež začlenené výdavky na projekty realizované v rámci participatívneho rozpočtu či výdavky týkajúce sa budovy radnice.

3.3 Usporiadanie rozpočtového hospodárenia

Rozpočet Mesta na roky 2023 – 2025 bol schválený uznesením MsZ č. 17/2022 zo dňa 13. decembra 2022. Mesto hospodáril v roku 2022 s prebytkovým bežným rozpočtom v sume 1 767 352,35 Eur a so schodkovým kapitálovým rozpočtom v sume -8 121 572,55 Eur. Pre účely odvádzania peňažných prostriedkov z prebytku rozpočtu do peňažných fondov je potrebné vylúčiť nedočerpané účelovo určené prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré boli poskytnuté v roku 2022, a v roku 2023 budú zapojené do rozpočtu cez príjmové finančné operácie. Po odpočítaní účelovo určených prostriedkov predstavuje rozdiel príjmov a výdavkov bežného rozpočtu 156 850,43 Eur. Kapitálové účelovo určené prostriedky, ktoré je potrebné vylúčiť z prebytku kapitálového rozpočtu, sú v sume 70 600,99 Eur. Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2022 so schodkovým bežným a kapitálovým rozpočtom (po vylúčení účelovo určených prostriedkov) vo výške -8 035 323,11 Eur. Vplyvom výsledku hospodárenia finančných operácií po odpočítaní účelovo určených prostriedkov vo výške 100 000,00 Eur vykazuje Mesto Banská Bystrica celkový výsledok rozpočtového hospodárenia vo výške 2 802 055,65 Eur, pričom suma 2 764 896,05 Eur je zdrojom tvorby peňažných fondov a zvyšok vo výške 37 159,60 Eur je výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení.

Tabuľka č. 8: Usporiadanie hospodárenia za rok 2022 (v Eur)

BEŽNÝ ROZPOČET	Hodnota k 31.12.2022 (v EUR)
Prebytok bežného rozpočtu	1 767 352,35
Vylúčenie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	1 610 501,92
Zostatky účelových prostriedkov - rozpočtové organizácie	450 990,37
Odpadové hospodárstvo	260 999,59
Základné školy - zostatok stravného a príspevku na réžiu zariadení škol. stravovania	229 759,60
Enviromentálny fond - na skládku	222 046,12
Zostatok príspevku na réžiu zariadení škol. stravovania - materské školy	103 476,62
Dreviny - zákon o ochrane prírody a krajiny	61 070,24
Dotácie - služby dennej starostlivosti	54 694,08
Hmotná núdza - materské školy	53 324,70
Referendum	52 616,46
Materské školy - dotácia na odíencov z Ukrajiny	23 660,00
ZŠ Erasmus	22 195,63
Materské školy - štátna dotácia na predškolákov	20 931,63
Prenesený výkon štátnej správy - školský úrad	8 906,93
Základné školy - dotácia na odíencov z Ukrajiny	8 442,00
Dotácia na zariadenie Kotva	7 561,65
Zostatok stravného - materské školy	7 399,24
Hmotná núdza - základné školy	6 165,90
Základná škola Moskovská - projekty	5 365,25
Verejná zbierka - mesto Sumy	5 189,88
Prídavky na dieťa	3 537,76
Projekt Pomocný vychovávateľ	2 018,27
Kompenzácia poplatkov za ŠKD pre žiakov zo SZP a v HN	150,00
Rozdiel príjmov a výdavkov BR po vylúčení účelovo určených prostriedkov	156 850,43

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Hodnota k 31.12.2022 (v EUR)
Schodok kapitálového rozpočtu	-8 121 572,55
Vylúčenie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	70 600,99
Dotácia na schodisko J. D. Matejovie	69 970,49
Projekt Reakcia na zmenu klímy	418,93
Projekt Reakcia na zmenu klímy	211,57
Rozdiel príjmov a výdavkov KR po vylúčení účelovo určených prostriedkov	-8 192 173,54

SCHODOK ROZPOČTU po vylúčení účelovo určených prostriedkov	-8 035 323,11
---	----------------------

FINANČNÉ OPERÁCIE	Hodnota k 31.12.2022 (v EUR)
Výsledok hospodárenia finančných operácií	10 937 378,76
Odpočítanie nedočerpaných účelovo určených prostriedkov, z toho:	100 000,00
zábezpeky ORA-VO	100 000,00
Rozdiel príjmových a výdavkových FO po odpočítaní účelovo určených prostriedkov	10 837 378,76

Prebytok BR a KR + VH FO	2 802 055,65
---------------------------------	---------------------

Výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti po zdanení	37 159,60
--	------------------

Prevod finančných prostriedkov do peňažných fondov	2 764 896,05
Rozdelenie do fondov:	
Tvorba rezervného fondu	550 000,00
Tvorba fondu minulých rokov	2 214 896,05

Mesto Banská Bystrica dosiahlo v roku 2022 zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení vo výške 37 159,60 Eur. Uvedená suma bude zapojená do rozpočtu mesta v roku 2023 a použitá na výdavky v rámci hlavnej aj podnikateľskej činnosti.

K 31.12.2022 vykazuje Mesto Banská Bystrica schodok rozpočtu (§ 16 ods. 6 Zákona o č. 583/2004 Z. z.). § 15 ods. 4 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z. n. p. ustanovuje vytvorenie rezervného fondu vo výške určenej zastupiteľstvom obce, najmenej 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16. ods. 6 uvedeného zákona. Napriek uvedenému, materiál obsahuje návrh tvorby rezervného fondu vo výške 550 000 Eur.

Zvyšok prostriedkov v podobe schodku bežného a kapitálového rozpočtu kompenzovaného kladným výsledkom hospodárenia finančných operácií v celkovej sume 2 214 896,05 Eur bude prevedený do ďalšieho peňažného fondu – fondu minulých rokov.

V súlade s § 4 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. sa pre potreby vyčíslenia schodku alebo prebytku uplatňuje jednotná metodika platná pre Európsku úniu. Znamená to, že k schodku alebo prebytku

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

rozpočtu sa ďalej pripočítavajú položky časového rozlíšenia, a to zmena stavu vybraných záväzkov a pohľadávok. Výsledok hospodárenia Mesta Banská Bystrica v metodike ESA 2010 je vyjadrený v Tabuľke č.9.

Tabuľka č. 9: Vyjadrenie hospodárenia za rok 2022 v metodike ESA 2010 (v Eur)

Číslo riadku	Ukazovateľ (hlavná kategória ekonomickej klasifikácie)	Suma v Eur
1	PRÍJMY (100 + 200 + 300) a príjmové finančné operácie (400 + 500)	98 651 934,29
2	v tom: daňové príjmy (100)	53 213 588,91
3	nedaňové príjmy (200)	8 680 389,89
4	granty a transfery (300)	23 350 350,13
5	príjmové finančné operácie (400, 500)	13 407 605,36
6	z toho: príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)	9 303 760,71
7	prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)	4 103 844,65
8	VÝDAVKY (600 + 700) a výdavkové finančné operácie (800)	94 068 775,73
9	v tom: bežné výdavky (600)	79 271 001,49
10	kapitálové výdavky (700)	12 327 547,64
11	výdavkové finančné operácie (800)	2 470 226,60
12	Prebytok (+)/schodok (-), hotovostný (r.1 - r.8)	4 583 158,56
13	Prebytok (+)/schodok (-) po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií (r.1 - r.5 - r.8 + r.11)	-6 354 220,20
14	Zmena stavu vybraných pohľadávok (+, -) (r.15 - r.16)	842 340,79
15	stav vybraných pohľadávok ku koncu sledovaného obdobia	2 901 640,29
16	stav vybraných pohľadávok k 31. 12. predchádzajúceho roka	2 059 299,50
17	Zmena stavu vybraných záväzkov (+, -) (r.19 - r.18)	256 125,24
18	stav vybraných záväzkov ku koncu sledovaného obdobia	6 603 629,90
19	stav vybraných záväzkov k 31.12. predchádzajúceho roka	6 859 755,14
20	Zahrnutie položiek časového rozlíšenia (r.14 + r.17)	1 098 466,03
21	Prebytok (+)/schodok (-) v metodike ESA 2010 (r.13 + r.20)	-5 255 754,17

4 Bilancia aktív a pasív

Majetok Mesta Banská Bystrica v roku 2022 vzrástol o 1,45 % oproti predchádzajúcemu roku. Jeho celková hodnota vzrástla na úroveň 267 073 048 Eur. V priebehu roka 2022 boli k dlhodobému hmotnému majetku a dlhodobému nehmotnému majetku vytvorené oprávky v sume 3 930 751 Eur.

Hodnota dlhodobého nehmotného majetku poklesla o takmer 41 tis. Eur. K zvýšeniu hodnoty softvéru došlo v dôsledku zaradenia technického zhodnotenia CORA GEO v celkovej výške 84 tis. Eur, technického zhodnotenia GISPLAN – rozšírenie mapových a agendových aplikácií s licenciami, rozšírenie modulu GIS objekty a Ortofotomapy v celkovej výške 60 tis. Eur a zakúpenia softvéru Zber údajov pre Pasport cintorínov v celkovej výške 56 tis. Eur. Zaradenie technického zhodnotenia softvéru bolo však v menšej hodnote než k dlhodobému nehmotnému majetku, čo viedlo k poklesu jeho netto hodnoty.

Dlhodobý hmotný majetok v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o hodnotu 8 214 975 Eur, a to najmä v dôsledku realizácie mnohých investičných výdavkov, ktoré k 31.12.2022 vstupovali do hodnoty obstarania dlhodobého hmotného majetku a zaradenia realizovaných stavieb do majetku mesta. Na účte obstarania dlhodobého hmotného majetku evidujeme medziročný nárast v hodnote takmer 3,6 mil. Eur a súčasne evidujeme nárast hodnoty stavieb v majetku mesta o viac než 3,2 mil. Eur. Súčasne došlo k nárastu hodnoty ostatného dlhodobého majetku v dôsledku odobratia objektu Robotníckeho domu zo správy príspevkovej organizácie ZAaRES a jeho opätovného zaradenia spolu s technickým zhodnotením objektu do majetku mesta v hodnote 2 129 tis. Eur. Celkový nárast netto hodnoty ostatného dlhodobého majetku bol znížený v dôsledku vytvorených oprávok počas roku 2022, a v absolútnej hodnote predstavuje objem 1 407 tis. Eur.

Mesto Banská Bystrica je 100 % vlastníkom dvoch obchodných spoločností, a to MBB a. s. a Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o. V ďalších troch obchodných spoločnostiach vlastní podiely v rozpätí od 20 % do 50 % (podieľ s podstatným vplyvom) a v dvoch spoločnostiach vlastní realizovateľné cenné papiere (do 20 %). Prehľad hodnoty majetkových podielov Mesta v obchodných spoločnostiach je obsahom Prílohy č. 2. Hodnota dlhodobého finančného majetku medziročne vzrástla o hodnotu vkladu Mesta Banská Bystrica v sume 10 000 Eur do novozaloženej obchodnej spoločnosti Dom kultúry BB s.r.o., ktorú Mesto založilo spoločne s Banskobystrickým samosprávnym krajom za účelom nadobudnutia nehnuteľnosti Domu kultúry nachádzajúcej sa na Námestí Slobody v Banskej Bystrici. Táto spoločnosť bola zapísaná do Obchodného registra SR ku dňu 01.12.2022 a Mesto Banská Bystrica v nej má 50% podiel, rovnako ako Banskobystrický samosprávny kraj.

Tabuľka č. 10: Bilancia aktív Mesta Banská Bystrica (v Eur)

AKTÍVA	Netto 31.12.2021	Netto 31.12.2022
Spolu majetok	263 249 921	267 073 048
Neobežný majetok	236 463 561	244 647 722
Dlhodobý nehmotný majetok	521 355	480 541
Dlhodobý hmotný majetok	200 360 414	208 575 389
Dlhodobý finančný majetok	35 581 792	35 591 792
Obežný majetok	26 539 596	21 451 781
Zásoby	110 766	129 950
Zúčtovacie vzťahy	10 974 088	10 446 543
Dlhodobé pohľadávky	498	498
Krátkodobé pohľadávky	1 812 037	1 960 931
Finančný majetok	13 642 207	8 913 859
Prechodné účty aktív	246 764	973 545

Obežný majetok Mesta klesol o 19,17 % v porovnaní s hodnotou v predchádzajúcom roku. V rámci krátkodobých aktív došlo k výraznejšiemu poklesu hodnoty finančného majetku, a to o 34,66 %, na úroveň 8 913 859 Eur. Jedná sa v prvom rade o pokles finančných prostriedkov hromadených na bankových účtoch. Na finančných účtoch zaznamenávame pokles o 4 728 348 Eur. Hodnota na bankových účtoch k 31.12.2022 vykazovala sumu 8 895 190 Eur, z čoho viac ako 4,2 mil. Eur tvoria peňažné fondy.

V roku 2022 zaznamenávame pokles pohľadávok z daňových príjmov obce, celkovo v hodnote 178 tis. Eur, to najmä v oblasti daní z nehnuteľností. Súčasne evidujeme nárast pohľadávok z nedaňových príjmov celkovo o viac než 193 tis. Eur. Celkovo evidujeme nárast krátkodobých pohľadávok o viac než 149 tis. Eur, čo je v percentuálnom vyjadrení nárast o viac ako 8 %.

V prípade dlhodobých pohľadávok sa hodnota medziročne nezmenila a ostáva na úrovni roka 2021. Mesto v rámci postupov účtovania dodržiava zásadu opatrnosti a v súlade s internou smernicou vytvára k pohľadávkam opravné položky. Čím je pohľadávka dlhšie po splatnosti, a teda šanca na vymoženie pohľadávky je nižšia, tým vyššia opravná položka sa vytvára. V prípade dlhodobých pohľadávok bola ešte v roku 2020 vytvorená opravná položka v takmer rovnakej sume a preto netto hodnota dlhodobých pohľadávok klesla na sumu 500 Eur. V roku 2022 neboli v tejto súvislosti robené žiadne účtovné zmeny.

Celkovo v prípade pohľadávok bez ohľadu na dobu splatnosti sa v absolútnom vyjadrení jedná o nárast približne 205 tis. Eur brutto (149 tis. Eur netto). K 31.12.2022 Mesto evidovalo pohľadávky po lehote splatnosti v sume 3 756 587 Eur, pričom medziročne to znamená pokles o 229 tis. Eur.

Okrem príspevkov a transferov pre svoje zriadené príspevkové a rozpočtové organizácie poskytla samospráva zo svojho rozpočtu dotácie rôznym fyzickým aj právnickým osobám. Zoznam poskytnutých dotácií podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je uvedený na Portáli informačného systému samosprávy mesta, dostupného prostredníctvom linku: <https://egov.banskabystrica.sk/>, v časti Dotácie. Z celkového objemu dotácií poskytnutých subjektom mimo verejnej správy neboli ku dňu 31.12.2022 vysporiadané dotácie v celkovej sume 64 482,60 Eur. Konkrétne sa jedná o prostriedky v sume 3 000 Eur poskytnuté občianskemu združeniu ešte v roku 2019, ktoré podporený subjekt nakoniec nepoužil, súčasne však v rámci roka 2020 až 2022 nedošlo z jeho strany k vysporiadaniu s mestom, preto pohľadávka v tejto sume bola postúpená na vymáhanie. Ďalej sa jedná o dve dotácie poskytnuté subjektom v roku 2020 a to v sumách 500 Eur a 1000 Eur, ktoré takisto neboli v priebehu rokov 2021 až 2022 vysporiadané, preto aj tieto pohľadávky boli postúpené na vymáhanie. Ďalej sa jedná o nezúčtovaný zostatok dotácie v sume 420,90 Eur, ktorý podporený subjekt vrátil hneď v úvode roka 2023. Mesto Banská Bystrica taktiež eviduje vo svojich pohľadávkach aj poskytnutú dotáciu vo výške 3000 eur, pri ktorej podporený subjekt k 31.12.2022 jednoznačne nepreukázal použitie výdavkov v súlade so zmluvou o poskytnutí dotácie. Oprávnenosť výdavkov bude riešená v roku 2023. Ďalej sa jedná o nezúčtovaný zostatok dotácie v sume 171,99 Eur poskytnutej neziskovej organizácii, založenej mestom Banská Bystrica, SPOLU SME BYSTRICA n.o., ktorá bola určená na prevádzkové výdavky tejto organizácie. Finančný príspevok na činnosť pre neverejných poskytovateľov sociálnej starostlivosti v objeme 51 900, 87 Eur bude zúčtovaný v prvom kvartáli roku 2023, preto ku dňu 31.12.2022 ho Mesto Banská Bystrica eviduje na strane pohľadávok.

Dotácie poskytnuté pre činnosť Výborov v mestských častiach boli v roku 2022 poskytnuté v celkovej výške 78 391 Eur. Ku dňu 31.12.2022 bola vyúčtovaná suma 73 902,16 Eur. Zostávajúca časť prostriedkov nebola zúčtovaná ku koncu roka 2022 a Mestu tak k 31.12.2022 vznikla pohľadávka v sume 4 488,84 Eur.

Mesto eviduje pohľadávku aj voči subjektu v rámci verejnej správy, a to vo výške 0,77 Eur, pričom taktiež sa jedná o nezúčtovaný a nevrátený zostatok dotácie poskytnutej v roku 2022.

Ku dňu 31.12.2022 Mesto eviduje na svojich účtoch prostriedky prijaté od základných škôl, ktoré predstavujú zostatok prostriedkov z projektov financovaných z rozpočtu Európskej Únie a štátneho rozpočtu. Jedná sa celkovo o sumu 31 149,96 Eur a tieto prostriedky budú v roku 2023 poukázané späť rozpočtovým organizáciám.

Súčasne Mesto k 31.12.2022 eviduje zostatok nevyčerpanej dotácie od Environmentálneho fondu na nakladanie s komunálnym odpadom v meste v zmysle § 6 ods. 3 Zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov vo výške 222 046,12 Eur, ktorá bude ďalej použitá na určený účel, a to na nakladanie s komunálnym odpadom, v roku 2023. Zároveň Mesto Banská Bystrica vykazuje zostatok ostatných príjmov z odpadového hospodárstva vo výške 260 999,59 Eur, ktorý bude v rámci usporiadania rozpočtového hospodárenia k 31.12.2022 vylúčený a zaradený do rozpočtu odpadového hospodárstva v roku 2023.

Z celkového objemu transferu prijatého na projekt Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica ešte v roku 2021 bola v roku 2022 minutá prevažná časť, a to suma 261 229,07 Eur. Z celkového transferu v sume 279 939 Eur zostal mestu ku dňu 31.12.2022 záväzok v objeme 630,50 Eur.

Príspevkovej organizácii ZAaRES bol na rok 2022 poskytnutý prevádzkový príspevok v sume 2 193 263 Eur a ku dňu 31.12.2022 bol zúčtovaný v plnej sume.

Tabuľka č. 11: Bilancia pasív Mesta Banská Bystrica (v Eur)

PASÍVA	Netto 31.12.2021	Netto 31.12.2022
Spolu vlastné imanie a záväzky	263 249 921	267 073 048
Vlastné imanie	207 689 565	206 857 606
Oceňovacie rozdiely	754 620	754 620
Kapitálové fondy	0	0
Nevysporiadaný VH minulých rokov	208 974 521	206 934 945
Výsledok hospodárenia za ÚO	-2 039 576	-831 960
Záväzky	32 394 265	34 038 796
Rezervy	16 079 874	16 604 017
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	1 157 271	977 054
Dlhodobé záväzky	827 119	561 105
Krátkodobé záväzky	7 073 489	6 722 225
Bankové úvery	7 256 512	9 174 395
Prechodné účty pasívne	23 166 091	26 176 646

Hodnota rezerv v roku 2022 vzrástla oproti predchádzajúcemu roku o 3,26 %. V rámci dlhodobých rezerv má mesto naúčtovanú sumu 190 037,52 Eur ako rezervu na základe koncesných zmlúv na opravy – výmenu okien v deviatich vybraných základných školách. Tieto rezervy sa rozpúšťajú u ôsmich základných škôl v období 10 rokov a u jednej školy v období 15 rokov. V tej istej súvislosti má Mesto vytvorenú krátkodobú rezervu vo výške 132 694,95 Eur. Na odchodné zamestnancov má Mesto vytvorenú dlhodobú rezervu v sume 929 787,69 Eur a krátkodobú rezervu na odchodné do dôchodku vo výške 272 293,47 Eur. Okrem toho tvorilo taktiež rezervu na výplatu odmien k životnému jubileu vo výške 98 796,56 Eur.

V roku 2022 boli vytvorené rezervy na predpokladaný nedoplatok náhrady preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme pre SAD Zvolen, a. s. a Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. v celkovej výške 965 000 Eur. Rezerva na energie v priestoroch v objektoch vo vlastníctve Mesta, ktoré Mesto ďalej prenajíma, bola vytvorená v rovnakej výške ako v predošlom roku, t.j. 40 000 Eur.

Rezerva na vykonanie auditu bola vytvorená vo výške 21 600 Eur. Krátkodobé rezervy budú použité a rozpustené v roku 2023. Ostatné dlhodobé rezervy v sume 13 953 806,41 Eur sa týkajú prebiehajúcich súdnych sporov.

Hodnota záväzkov vyplývajúcich zo zúčtovania so subjektami verejnej správy k 31.12.2022 bola na úrovni 977 054 Eur, čo je oproti roku 2021 pokles o 15,57 %, v absolútnom vyjadrení ide o pokles o 180 217 Eur. Z tejto sumy približne 498 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu pre základné školy, materské školy, ZUŠ a CVČ. Suma 59 tis. Eur predstavuje zostatok bežného transferu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na stravu predškôľakov v MŠ a žiakov ZŠ. Suma 70 tis. Eur predstavuje dotáciu na obnovu schodiska k Národnej kultúrnej pamiatke Hrob s náhrobníkom Jozefa Dekréta Matejovie na Katolíckom cintoríne v Banskej Bystrici. Suma 53 tis. Eur je objem prostriedkov určený na úhradu nákladov spojených s konaním Referenda v januári roku 2023. Približne 66 tis. Eur je zostatkom transferov v sociálnej oblasti.

Zároveň došlo k poklesu dlhodobých záväzkov o 32,16 % oproti minulému roku, v absolútnom vyjadrení o 266 tis. Eur, kde klesli najmä tzv. iné záväzky. Súčasne klesli krátkodobé záväzky, a to o 4,97 % oproti roku 2021, v absolútnom vyjadrení o viac než 351 tis. Eur. Pokles o takmer 402 tis. Eur evidujeme na záväzkoch voči zamestnancom a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia, o takmer 183 tis. Eur klesli medziročne tzv. iné záväzky a daňové záväzky voči štátu klesli medziročne o sumu 96 tis. Eur. Súčasne bol tento pokles zmiernený nárastom záväzkov voči dodávateľom o viac než 315 tis. Eur a tiež nárastom, ostatných záväzkov a nevyfakturovaných dodávok, celkovo v sume 106 tis. Eur.

V skupine tzv. iných záväzkov sa účtujú záväzky dlhodobé aj krátkodobé. V roku 2022 (1 673 272,69 Eur) mesto účtovalo o nasledujúcich skutočnostiach:

- Suma 211 213,71 Eur predstavuje predpis záväzku vyplývajúceho zo súdneho sporu voči Ministerstvu spravodlivosti SR, ktorý mesto Banská Bystrica spláca na základe Dohody o splátkach
- Suma 315 000 Eur predstavuje záväzok voči spoločnosti SAD Zvolen, a. s. na úhradu preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme za rok 2022.
- Suma 650 000 Eur predstavuje záväzok voči spoločnosti Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s. na úhradu preukázanej straty z výkonov vo verejnom záujme za rok 2022.
- Suma 100 000 Eur predstavuje predpis záväzku plynúceho z finančnej zábezpeky zloženej uchádzačom v rámci procesu verejného obstarávania a suma 48 150 Eur predstavuje predpis záväzku plynúceho zo zábezpeky zloženej uchádzačom v rámci predloženia súťažných podkladov v uplynulom období

Mesto ku dňu 31.12.2022 malo záväzky po lehote splatnosti vo výške 589 335,35 Eur, čo znamená nárast o 573 tis. Eur v porovnaní s predošlým rokom.

Mesto Banská Bystrica hospodáril v roku 2022 so stratou za účtovné obdobie vo výške -831 959,56 Eur po zdanení.

Rozdiel medzi prijatou, poskytnutou a skutočne použitou a vrátenou sumou finančných prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, EÚ resp. na konkrétny účel k 31.12.2022, sa zaraďuje do rozpočtu Mesta na rok 2023.

5 Stav a vývoj dlhu Mesta

Celková suma dlhu je posudzovaná podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tabuľka č. 12 zobrazuje stav a vývoj dlhu Mesta Banská Bystrica k 31.12.2022 a k rovnakému dňu predchádzajúceho roka.

Bankové úvery prijaté od ČSOB a. s. majú charakter dlhodobých úverov a čerpali sa na komunálne obligácie a investície. V roku 2022 prebiehalo splácanie týchto úverov podľa dohodnutých splátkových kalendárov v zmysle uzatvorených dodatkov.

V roku 2021 boli s ČSOB a. s. uzatvorené ďalšie tri úverové zmluvy. Úverový rámec v objeme 9 273 715 Eur bol určený na financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií, ktorý je pravidelne aktualizovaný a ktorého obsahová náplň je vždy prerokovaná na zasadnutí Mestského zastupiteľstva. Úverový rámec v objeme 1 250 000 Eur bol určený na nadobudnutie nehnuteľností, taktiež podľa aktuálneho Registra investícií. Obidva tieto úvery majú 20-ročnú splatnosť a ich splácanie začalo v júli roku 2022. Úverový rámec v objeme 2 376 285 Eur bol určený na financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica financovaných prostredníctvom európskych štrukturálnych investičných fondov, zo štátneho rozpočtu, z Európskeho hospodárskeho priestoru a z Nórskeho fondov, a to formou predfinancovania, financovania a refinancovania oprávnených aj neoprávnených výdavkov investičných projektov mesta, ktoré sú špecifikované v príslušnom aktuálnom Registri investícií. Splácanie tohto úveru s 20-ročnou splatnosťou začne v júli roku 2023.

V priebehu roku 2022 boli uzatvorené dodatky k týmto úverovým zmluvám, ktorých predmetom bolo navýšenie úverových rámcov, schválené uznesením Mestského zastupiteľstva ešte na konci roku 2021. Pôvodnú a novú výšku úverových rámcov platnú k 31.12.2022 uvádzame v prehľade nižšie:

Účel úverového rámca	Pôvodná výška v Eur	Nová výška v Eur
Financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	9 273 715 Eur	10 230 865 Eur
Nadobudnutie nehnuteľností	1 250 000 Eur	1 250 000 Eur (bez zmeny)
Financovanie projektovej prípravy a realizácie projektov Mesta Banská Bystrica (EŠIF, ŠR, EHP a Nórske fondy)	2 376 285 Eur	3 876 285 Eur

V roku 2022 ďalšími dvomi zmenami uznesenia schvaľujúceho návrh na prijatie úverov Mestské zastupiteľstvo schválilo zmeny prerozdelenia úverových rámcov medzi tri vyššie spomenuté účely. Uzatvorenie dodatkov k úverovým zmluvám zohľadňujúce tieto zmeny je plánované v prvej polovici roka 2023. Podľa aktuálne dohodnutých podmienok môžu byť všetky tri úverové rámce čerpané do konca júna 2023.

V roku 2022 bola s ČSOB uzatvorená ďalšia úverová zmluva. Úverový rámec v objeme 1 700 000 Eur je určený na financovanie stavby – „Nájomné byty, Ďumbierska ulica, Banská Bystrica“. Ku dňu 31.12.2022 neboli z tohto rámca čerpané žiadne finančné prostriedky. V prípade čerpania úverových zdrojov začne splácanie tohto úveru s 20-ročnou splatnosťou v roku 2023. Podľa aktuálne dohodnutých podmienok môže byť úverový rámec čerpaný do konca apríla 2024.

Úverový vzťah so Slovenskou sporiteľňou a. s. na základe úverovej zmluvy z roku 2018 pokračoval aj v roku 2022. Účelom tohto úveru so splatnosťou 10 rokov je financovanie investičných akcií Mesta Banská Bystrica. Čerpanie prostriedkov v roku 2022 neprebehlo z dôvodu naplnenia účelov čerpania 4 z 5 investičných akcií. V prípade čerpania úveru na účel modernizácie a rekonštrukcie kremačných pecí zostáva v zmysle uzatvoreného Dodatku č.2 zachovaná možnosť dočerpať úverové prostriedky až do konca roka 2023. Splácanie istiny úveru pokračovalo v roku 2022 podľa splátkového kalendára v zmysle uzatvoreného Dodatku č.1.

Splácanie pohľadávok postúpených pôvodnými veriteľmi na Slovenskú sporiteľňu a. s. pokračovalo v roku 2022 v zmysle dohodnutých splátkových kalendárov podľa uzatvorených dohôd o zmene splatnosti záväzkov z roku 2020. Tri zo štyroch záväzkov tohto druhu boli splatené v priebehu roku 2022. Splácanie posledného zostávajúceho záväzku tohto druhu bude pokračovať v roku 2023, kedy by malo dôjsť v zmysle splátkového kalendára k jeho splateniu.

V poslednom štvrtroku 2020 Mesto Banská Bystrica prijalo od Ministerstva financií SR bezúročnú návratnú finančnú výpomoc na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Návratná finančná výpomoc bola prijatá vo výške 1 874 305 Eur a jej splácanie bude prebiehať počas rokov 2024 až 2027 v pravidelných štyroch ročných splátkach.

Tabuľka č. 12: Stav a vývoj dlhu Mesta Banská Bystrica za rok 2021 a 2022 (v Eur)

Úver	Výška úveru	Zostatok nesplatenej istiny	
		k 31.12.2021	k 31.12.2022
ČSOB – na komunálne obligácie a investície	8 348 303	1 321 834	487 006
ČSOB – na komunálne obligácie a investície	1 873 092	296 583	109 275
SLSP – PPP projekt Eurovia	6 150 213	307 511	0
SLSP – Nám. SNP, Graniar	864 713	172 942	86 471
SLSP - CSI Leasing 1	54 589	7 444	0
SLSP - CSI Leasing 2	45 683	13 371	0
SLSP - investičné akcie Mesta Banská Bystrica	1 229 565	643 665	416 865
ČSOB - Úver na investičné akcie mesta Banská Bystrica	4 748 105	1 109 050	4 492 331
ČSOB - Úver na nadobudnutie nehnuteľností	250 000	250 000	218 746
ČSOB - Úver na projekty EŠIF, ŠR, EHP a NF	1 724 428	1 259 638	1 489 105
Bankové úvery spolu	25 288 690	5 382 037	7 299 799
ŠFRB – 601/1386/2005	1 011 585	501 840	467 726
ŠFRB spolu	1 011 585	501 840	467 726
MFSR – NFV - 2020/128/1288	1 874 305	1 874 305	1 874 305
Návratné finančné výpomoci spolu	1 874 305	1 874 305	1 874 305

Tabuľky č.13 a č.14 sú zostavené v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona môže mesto prijať návratné zdroje financovania, len ak celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu. Táto právna úprava je v účinnosti od 1.1.2017.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Tabuľka č. 13: Ukazovatele celkovej sumy dlhu k 31.12.2021 a k 31.12.2022 (v Eur)

STAV ZADLŽENOSTI MESTA BANSKÁ BYSTRICA		
Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	k 31.12.2021	k 31.12.2022
Zákonom stanovená celková suma dlhu podľa § 17 ods. 7	7 256 342	9 068 915
Úvery na komunálne obligácie a investície	1 618 417	596 281
Projekt údržby a výstavby miestnych komunikácií Eurovia	307 511	0
Námestie SNP, Graniar	172 942	86 471
CSI Leasing 1	7 444	0
CSI Leasing 2	13 371	0
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica	643 665	416 865
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	1 109 050	4 492 331
Úver na nadobudnutie nehnuteľností	250 000	218 746
Úver na financovanie projektov financovaných z prostriedkov EŠIF a ŠR, EHP a Nórskeho fondu	1 259 638	1 383 916
Návratná finančná výpomoc na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19	1 874 305	1 874 305
Záväzky, ktoré sa podľa § 17 ods. 8 zákona 583/2004 Z.z. nezapočítavajú do celkovej sumy dlhu obce	501 840	572 916
suma záväzkov z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania	501 840	467 726
suma záväzkov z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov SR a EÚ, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi najviac v sume NFP poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu:	0	105 189
Záväzky refundované z EÚ a ŠR na projekty EŠIF	0	105 189
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	72 694 191	75 063 061
Celková suma dlhu k 31.12.	7 256 342	9 068 915
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (max. 60%)	9,98%	12,08%

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Tabuľka č. 14: Ukazovatele celkovej sumy splátok ku dňu 31.12.2021 a ku dňu 31.12.2022 (v Eur)

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Splátky 2021	Splátky 2022
Zákonom stanovená suma ročných splátok podľa § 17 ods. 6	2 390 119,84	2 004 004,16
Splátky úverov na komunálne obligácie a investície	1 028 925,18	1 025 734,55
Projekt údržby a výstavby miestnych komunikácií Eurovia	615 021,24	307 510,83
Námestie SNP, Graniar	86 471,40	86 471,40
CSI Leasing 1	14 887,92	7 443,96
CSI Leasing 2	13 370,52	13 370,52
Úver na projekt ZŠ s MŠ Radvanská 1	43 600,91	0,00
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica	229 130,00	228 440,15
Úver na projekty EŠIF	149 464,88	0,00
Úver na projekt ZEE MŠ Tatranská 63, BB	0,09	0,00
Úver na projekt ZEN MŠ Radvanská 28, BB	57 100,74	0,00
Úver na projekt ZEE MŠ Na Lúčkach 2, BB	3 933,51	0,00
Úver na investičné akcie Mesta Banská Bystrica podľa Registra investícií	133,05	260 436,69
Úver na nadobudnutie nehnuteľností	0,00	31 895,50
Úver na financovanie projektov financovaných z prostriedkov EŠIF a ŠR, EHP a Nórskeho fondu	719,76	3 656,52
Štátny fond rozvoja bývania – úvery	147 360,64	39 044,04
Návratná finančná výpomoc od MFSR	0,00	0,00
Mimoriadne splátky	721 013,00	235 322,39
Mimoriadna splátka istiny – refundácia z EÚ a ŠR na projekty EŠIF	721 013,00	235 322,39
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka znížené	52 824 127,93	54 638 493,11
Celková suma ročných splátok k 31.12.	3 111 132,84	2 239 326,55
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (max. 25%)	5,89%	4,10%

6 Tvorba a použitie peňažných fondov

Tabuľka č. 15: Tvorba a použitie peňažných fondov v roku 2022 (v Eur)

PEŇAŽNÉ FONDY	Rezervný fond	Fond minulých rokov	Fond rozvoja bývania	Fond opráv
stav k 31.12.2021	2 203 397,33	7 209 744,21	0,00	31 405,89
tvorba	400 000,00	1 312 194,99	0,00	0,00
použitie	988 384,36	5 928 027,42	0,00	0,00
stav k 31.12.2022	1 615 012,97	2 593 911,78	0,00	31 405,89

6.1 Rezervný fond

Tvorba Rezervného fondu podlieha ustanoveniam § 15 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Mesto vytvára rezervný fond vo výške určenej Mestským zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu za uplynulý rok. Z prebytku za rok 2021 boli vyčlenené prostriedky v sume 400 000 Eur, a tie boli v priebehu roku 2022 presunuté do rezervného fondu. V roku 2022 sa z neho čerpali finančné prostriedky v objeme 988 384,36 Eur, z toho suma 640 000 Eur bola použitá na úhradu splátky a penále z titulu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného v súdnom konaní Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky proti Mestu Banská Bystrica a ďalších 144 tis. Eur bolo vynaložených ako náhrada právneho zastúpenia Mesta Banská Bystrica v súdnych sporoch pre advokátsku kanceláriu - Mgr. Róbert Antal. Viac ako 148 tis. Eur bolo počas roka 2022 použitých na riešenie viacerých havarijných stavov kanalizácie v budovách materských a základných škôl na území mesta. Suma približne 21 tis. Eur bola vynaložená na riešenie havarijného stavu strechy nad „malou“ telocvičňou ZŠ Ďumbierska 17, BB a ďalších 15 tis. Eur na riešenie havarijného stavu strechy na objekte KOMUCE Krivánska. Viac ako 20 tis. Eur bolo použitých na riešenie zosuvu svahu na Mlynskej ulici, ku ktorému došlo v roku 2021. Na konci roka 2022 vykazoval rezervný fond zostatok finančných prostriedkov v hodnote 1 615 012,97 Eur.

6.2 Fond minulých rokov

Tvorba a použitie Fondu minulých rokov podlieha zákonu č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a príslušným právnym predpisom schváleným Mestským zastupiteľstvom, a taktiež aj aktuálnym Zásadám rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica. V sledovanom období Mesto tvorilo fond minulých rokov vo výške 1 312 194,99 Eur. V roku 2022 bolo z fondu čerpaných 5 928 027,42 Eur. Najväčšia časť prostriedkov, v sume 1 884 874,21 Eur bola použitá na splátky istín úverov. Ďalších 1 164 tis. Eur bolo použitých na výstavbu Mestského mládežníckeho štadióna v Radvani a suma 1 110 tis. Eur bola vynaložená na výdavky súvisiace s výstavbou nového mosta v mestskej časti Iliaš. Suma 350 tis. Eur bola vynaložená na rekonštrukciu verejných toaliet. Na spolufinancovanie a preklopenie časového nesúladu v prípade projektu vytvorenia odborných učební na základných školách bolo použitých 276 tis. Eur. Ďalších 277 tis. Eur bolo použitých na rekonštrukcie budov niektorých materských a základných škôl.

Prostriedky v objeme 176 tis. Eur boli použité na výdavky súvisiace s revitalizáciou vnútroblokov Sitnianska a Tulska. Suma 75 tis. Eur bola vynaložená v súvislosti s výstavbou miniokružnej križovatky pri mestskom parku a na stavebnú údržbu miestnych komunikácií v rámci jednotlivých volebných obvodov bolo vynaložených celkovo 89 tis. Eur. Suma približne 43 tis. Eur bola použitá na projektové dokumentácie a výkupy pozemkov v súvislosti s výstavbou cyklotrás.

Ďalšie prostriedky boli použité ako príspevok na rekonštrukciu detských ihrísk vrátane obnovy herných prvkov a technické vybavenie pre ZAaRES. Časť prostriedkov fondu minulých rokov bola použitá na stavebné úpravy objektu KOMUCE Krivánska a rekonštrukcie objektu SSS Na Uhlisku.

6.3 Fond rozvoja bývania

Tvorba a použitie Fondu rozvoja bývania podlieha § 30 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov a zákonu č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a Zásadám rozpočtového hospodárenia Mesta Banská Bystrica. V priebehu roka 2022 boli všetky finančné prostriedky z predaja bytov, nebytových priestorov, domov a súvisiacich pozemkov použité na výstavbu a obnovu infraštruktúry mesta, takže nedochádza k tvorbe peňažného fondu. Na konci roka 2022 je zostatok finančných prostriedkov fondu rozvoja bývania v nulovej hodnote.

6.4 Fond opráv

Podľa § 12 a § 18 Zákona 443/2010 o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní tvorí Mesto fond opráv, a to vo výške 0,5 % nákladov na obstaranie nájomného bytu, pričom účelom fondu opráv je krytie prevádzky, opráv a údržby v rámci bytového fondu Mesta. V roku 2022 nebola z neho čerpaná žiadna suma.

Finančné prostriedky vyhradené v súlade s § 12 a § 18 zákona č. 443/2010 o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov sa vyčleňujú z prebytku na základe osobitného predpisu uvedeného v § 16 ods. 6 Zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

7 Hospodárenie rozpočtových a príspevkových organizácií

V zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je rozpočet rozpočtových a príspevkových organizácií napojený na rozpočet zriaďovateľa, ktorým je v tomto prípade Mesto Banská Bystrica.

7.1 Hospodárenie rozpočtových organizácií

K 31.12.2022 malo Mesto Banská Bystrica vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti celkovo 13 rozpočtových organizácií, pričom sa jedná o 9 základných škôl, 2 základné školy s materskými školami, centrum voľného času a základnú umeleckú školu.

V tabuľke č. 16 je zobrazená bilancia aktív a pasív všetkých 13 rozpočtových organizácií Mesta.

Tabuľka č. 16: Bilancia aktív a pasív rozpočtových organizácií k 31.12.2021 a k 31.12.2022 (v Eur)

Označ.	AKTÍVA	k 31.12.2021 netto	k 31.12.2022 netto
	SPOLU MAJETOK (r. 002 + r. 033 + r. 110 + r. 114)	8 706 803,72	9 615 165,78
A.	Neobežný majetok (r. 003 + r. 011 + r. 024)	6 970 073,77	8 020 705,63
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r. 004 až 010)	0,00	0,00
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r. 012 až 023)	6 970 073,77	8 020 705,63
A.III.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r. 025 až 032)	0,00	0,00
B.	Obežný majetok (r. 034 + r. 040 + r. 048 + r. 060 + r. 085 + r. 098 + r. 104)	1 709 713,14	1 563 635,29
B.I.	Zásoby súčet (r. 035 až 039)	48 196,27	52 830,44
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy súčet (r. 041 až r. 047)	0,00	0,00
B. III.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r. 049 až 059)	0,00	0,00
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r. 061 až 084)	196 351,48	273 419,11
B.V.	Finančné účty súčet (r. 086 až 097)	1 465 165,39	1 237 385,74
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhodobé súčet (r. 099 až 103)	0,00	0,00
B.VII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé súčet (r. 105 až 109)	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie súčet (r. 111 až 113)	27 016,81	30 824,86
D.	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice (účtová skupina 20)	0,00	0,00

Označ.	PASÍVA	k 31.12.2021 netto	k 31.12.2022 netto
	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY (r. 116 + r. 126 + r. 179 + r. 182)	8 706 803,72	9 615 165,78
A.	Vlastné imanie súčet (r. 117 + r. 120 + r. 123)	-20 563,36	-129 287,79
A.I.	Oceňovacie rozdiely súčet (r. 118 + r. 119)	0,00	0,00
A.II.	Fondy súčet (r. 121 + r. 122)	0,00	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia súčet (r. 124 až 125)	-20 563,36	-129 287,79
	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+/-428)	-213 838,39	-151 715,49
	Výsledok hosp. za účt. obd. po zdanení r.001- r.(117+120+124+126+180+183)	193 275,03	22 427,70
B.	Závazky súčet (r. 127 + r. 132 + r. 140 + r. 151 + r. 172)	8 429 635,14	9 460 234,28
B.I.	Rezervy súčet (r. 128 až 131)	0,00	0,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy súčet (r. 133 až 139)	6 622 293,96	7 694 180,37
B.III.	Dlhodobé záväzky súčet (r. 141 až 150)	149 461,43	147 895,20
B.IV.	Krátkodobé záväzky súčet (r. 152 až 171)	1 657 879,75	1 618 158,71
B.V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r. 173 až 178)	0,00	0,00
C.	Časové rozlíšenie (r. 180 a 181)	297 731,94	284 219,29
D.	Vzťahy k účtom klientov Štátnej pokladnice (účtová skupina 20)	0,00	0,00

Dlhodobý hmotný majetok tvorí 83,42 % všetkých aktív rozpočtových organizácií. Jedná predovšetkým o budovy, v ktorých majú školy svoje sídlo. Ich hodnota medzioročne klesla v dôsledku odpisov o 1,08 % ale hodnota dlhodobého hmotného majetku stúpla o 15,07 %. Stúpla najmä vďaka nárastu hodnoty samostatne hnuteľných vecí a súborov hnuteľných vecí o 922 296 Eur, ktoré školy získali vďaka realizácii projektu vybudovania odborných učební. Hodnota neobežného majetku stúpla v absolútnom vyjadrení o 1 050 632 Eur. Krátkodobé pohľadávky dosiahli úroveň viac než 273 tis. Eur, pričom 84,03 % tvorili tzv. iné pohľadávky. Prevažná väčšina obežného majetku, a to až 78,48 % je držaná vo forme finančných prostriedkov na bankových účtoch.

V roku 2022 dlhodobé záväzky klesli o 1,05 %, pričom sa jedná len o záväzky zo sociálneho fondu. Tie stúpili medzioročne o 1,97 %, pričom tzv. iné záväzky klesli na nulu. Krátkodobé záväzky taktiež klesli, a to o 2,40 %, pričom najväčší podiel majú záväzky voči zamestnancom, iné záväzky a záväzky voči sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam z titulu miezd a odvodov za posledný mesiac roka 2022, ktoré budú vyplatené v ďalšom mesiaci, už v roku 2023.

7.2 Hospodárenie príspevkových organizácií

Mesto Banská Bystrica má v zriaďovateľskej pôsobnosti dve príspevkové organizácie. Podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je príspevková organizácia organizáciou, ktorá má menej ako 50 % výrobných nákladov pokrytých tržbami. S účinnosťou od dňa 1.1.2016 sú na rozpočet Mesta napojené dve príspevkové organizácie:

- Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES),
- Investorský útvar mesta.

Dňom 1.1.2016 došlo k zlúčeniu dvoch samostatných príspevkových organizácií mesta, Správy športových a telovýchovných zariadení mesta (SŠTZM) a príspevkovej organizácie Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES), pričom nástupníckou organizáciou sa stal ZAaRES.

Vzhľadom k skutočnosti, že Investorský útvar Mesta v roku 2022 nevykonával žiadnu činnosť, tejto príspevkovej organizácii nebol rozpočtovaný a uhradený prevádzkový príspevok. Zároveň je táto organizácia aktuálne bez štatutárneho orgánu. V ďalšej časti budeme preto pojednávať už len o príspevkovej organizácii ZAaRES. V nasledujúcej tabuľke, ktorá je vypracovaná v súlade s metodikou MF SR, uvádzame podiel tržieb na výrobných nákladoch príspevkovej organizácie.

Tabuľka č. 17: Podiel tržieb na výrobných nákladoch za rok 2022 (v Eur)

Rok 2022	ZAaRES
Tržby za vlastné výrobky	0,00
Tržby z predaja služieb	415 683,95
Tržby za tovar	1 163,29
Predaný tovar	0,00
Tržby celkom	416 847,24
Spotrebované nákupy	798 357,81
Spotreba materiálu	613 700,40
Spotreba energie	184 657,41
Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok	0,00
Služby	486 132,00
Opravy a udržiavanie	49 405,42
Cestovné	5 344,90
Náklady na reprezentáciu	822,49
Ostatné služby	430 559,19
Osobné náklady	1 841 181,33
Mzdové náklady	1 274 496,57
Zákonné sociálne poistenie	439 505,77
Ostatné sociálne poistenie	13 282,38
Zákonné sociálne náklady	113 896,61
Ostatné sociálne náklady	0,00
Dane a poplatky	8 256,09
Daň z motorových vozidiel	686,00
Daň z nehnuteľností	0,00
Ostatné dane a poplatky	7 570,09
Odpisy DNM a DHM	379 647,00
Výrobné náklady celkom	3 513 574,23
Podiel (%)	11,86%

Príspevková organizácia mesta ZAaRES hospodárila v roku 2022 v zákonom rozpätí pomeru tržieb a výrobných nákladov. Bilanciu aktív a pasív tejto príspevkovej organizácie za roky 2021 a 2022 uvádzame v Prílohe č. 7. Náklady a výnosy príspevkovej organizácie za roky 2021 a 2022 sú obsahom Prílohy č. 8.

Výsledky hospodárenia a Záverečný účet Mesta Banská Bystrica za rok 2022

Tabuľka č. 178: Bilančná tabuľka vybraných indikátorov vývoja hospodárenia príspevkovej organizácie ZAaRES (v Eur)

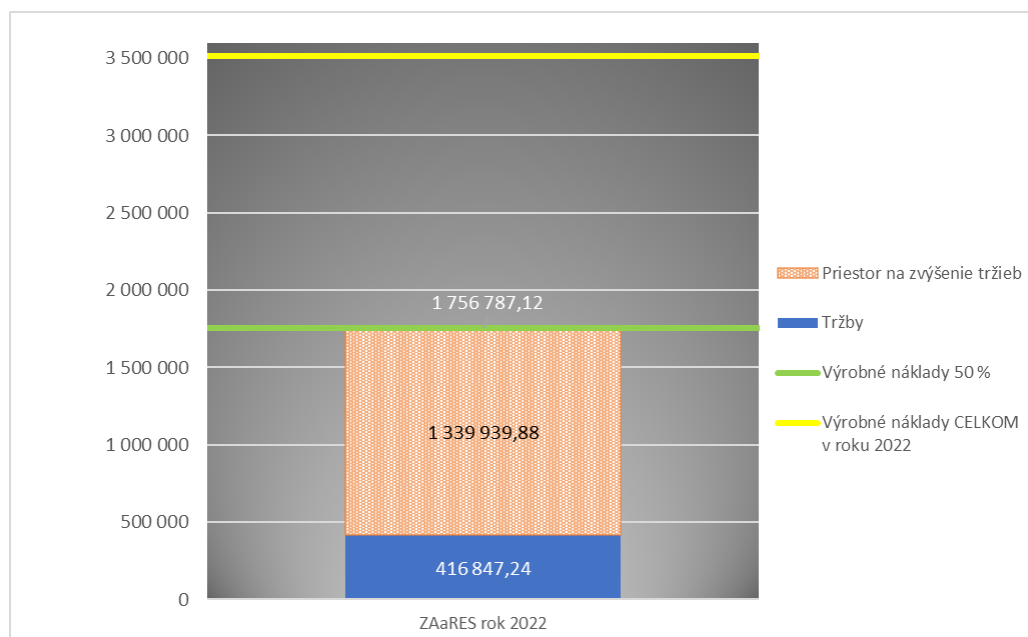
Príspevková organizácia ZAaRES			
Rok	2021	2022	Prírastky /úbytky (+/-)
Prevádzkový príspevok	1 840 679,00	2 193 263,00	+ 352 584,00
Hodnota majetku	5 203 760,13	3 598 719,38	- 1 605 040,75
Tržby	398 733,81	416 847,24	+ 18 113,43
Výnosy	3 795 566,47	3 845 066,93	+ 49 500,46
Náklady	3 822 762,36	3 887 890,17	+ 65 127,81
Osobné náklady	1 803 323,74	1 841 181,33	+ 37 857,59
Závazky (krátkodobé + dlhodobé)	222 108,67	203 283,39	- 18 825,28
Pohľadávky (krátkodobé + dlhodobé)	282 398,17	299 265,36	+ 16 867,19
Výsledok hospodárenia po zdanení	-59 012,64	-47 935,52	+ 11 077,12
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-27 195,89	-42 823,24	- 15 627,35

V porovnaní s rokom 2021 zaznamenávame v roku 2022 na tržbách mierny nárast o 18 113 Eur. Celkové výnosy, ktoré dosiahla príspevková organizácia ZAaRES v roku 2022, boli medziročne vyššie o takmer 50 tis. Eur. Náklady medziročne taktiež vzrástli, a to o viac než 65 tis. Eur, čo je nárast o 1,70 %. To malo za následok vytvorenie záporného výsledku hospodárenia. V roku 2022 príspevková organizácia ZAaRES vygenerovala stratu v hlavnej činnosti vo výške -67 167,42 Eur a v podnikateľskej činnosti generovala zisk vo výške 19 231,90 Eur.

Dlhodobý hmotný majetok v roku 2022 klesol o 33,65 % v netto hodnote, čo predstavuje sumu v brutto hodnote sumu 2 111 510 Eur. Dôvodom je preradenie Robotníckeho domu späť pod správu mesta. S tým súvisí aj pokles hodnoty samostatných hnuiteľných vecí, ktoré takisto boli presunuté pod do správy mesta. Na účte dopravné prostriedky evidujeme prírastky v cene 155 558 Eur. Do majetku pribudli tri motorové vozidlá v hodnote 75 tis. Eur a multifunkčný nakladač AVANT v sume 80 tis. Eur. Vyradené boli dopravné vozidlá v sume skoro 8 tis. Eur. Na účte obstaranie dlhodobého majetku evidujeme prírastok vo výške takmer 264 tis. Eur, napríklad vo forme nákupu zariadenia šatní mestského mládežníckeho štadióna v sume 44 tis. Eur, herných prvkov na obnovu detských ihrísk v sume 70 tis. Eur či herných prvkov na detské ihriská vo volebnom obvode č.3 v sume 8 tis. Eur. Súčasne však hodnota obstarania dlhodobého majetku klesla z dôvodu zaradenia obstaraných predmetov do majetku vo výške 353 tis. Eur

Ku dňu 31.12.2022 ZAaRES vykazoval viac než 72 % obežného majetku v podobe krátkodobých pohľadávok, a to v netto hodnote viac ako 299 tis. Finančné prostriedky na bankových účtoch v objeme 97tis. Eur tvorili 23,41 % obežného majetku. Pohľadávky tvoria fakturáciu za poskytnuté služby a zálohy, pohľadávky za nedodržanie zmluvy, zmluvná pokuta, pohľadávky voči zamestnancom a iné pohľadávky. Závazky vo výške 203 283,39 Eur tvoria neuhradené došlé faktúry, mzdy, daň zo mzdy, odvody, zrážky zo mzdy, DDS, splatná daň z príjmu právnických osôb, DPH, daň z motorových vozidiel a sociálny fond.

Graf č. 8: Pravidlo 50 – príspevková organizácia ZAaRES - rok 2022

V prípade hodnotenia „pravidla 50“ v prípade príspevkovej organizácie ZAaRES môžeme konštatovať, že toto pravidlo bolo aj v roku 2022 splnené a príspevková organizácia mala ešte rezervu, v rámci ktorej mohla generovať tržby, aby toto pravidlo bolo zachované.

8 Podnikateľská činnosť Mesta

Mesto Banská Bystrica dosiahlo v roku 2022 zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení vo výške 37 159,60 Eur. Podnikateľskú činnosť vykonávalo v oblasti predaja drobného tovaru v rámci dvoch informačných centier a prevádzky Thurzovsko- Fuggerovskej zážitkovej expozície v priestoroch Barbakánu, pričom zisk plynie aj z provízie za predaj vstupeniek na rôzne kultúrne podujatia organizované externými subjektmi. Predmetom podnikateľskej činnosti je aj poskytovanie kaderníckych služieb v priestoroch objektu KOMUCE, a prenájom nebytových priestorov.

Celkové náklady v sledovanom období predstavovali 77 891,64 Eur. V porovnaní s nákladmi minulého roka ide o mierny nárast o 10,96 %, pričom nárast evidujeme najmä v oblasti osobných nákladov, nákladov na služby a odpisov. Náklady na predaný tovar medziročne klesli.

Výnosy z podnikateľskej činnosti vzrástli medziročne o 11,25 % a dosiahli úroveň 117 494,93 Eur. Pokles evidujeme len v prípade tržieb z predaja tovaru, a to o -14,10 %. Kompenzovaný je však nárastom tržieb z predaja služieb (62%), ku ktorému došlo najmä vďaka uvoľneniu protiepidemiologických opatrení a k znovuoživeniu poskytovania služieb občanom i návštevníkom mesta. V prvej polovici roku 2022 došlo k otvoreniu Thurzovsko- Fuggerovskej zážitkovej expozície v priestoroch Barbakánu, čo taktiež prispelo k nárastu tržieb. Vďaka tomu dokázalo mesto v rámci podnikateľskej činnosti generovať zisk, ktorý bol o niečo vyšší ako v predošlom roku, a to v sume 39 603,29 Eur. Prostriedky zo zisku podnikateľskej činnosti po zdanení budú zaradené do rozpočtu roka 2023.

Výkaz ziskov a strát za podnikateľskú činnosť Mesta uvádzame v Prílohe č. 6.

Prílohy

Príloha č.1: Hodnotiaca správa o plnení rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2022 – Programový rozpočet

Príloha č.2: Majetkové podiely Mesta Banská Bystrica

Príloha č.3: Plnenie rozpočtu k 31.12.2022

Príloha č.4: Vybrané pohľadávky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2022 a 31.12.2021

Príloha č.5: Vybrané záväzky Mesta Banská Bystrica k 31.12.2022 a 31.12.2021

Príloha č.6: Výkaz ziskov a strát za podnikateľskú činnosť Mesta Banská Bystrica za rok 2022 a 2021

Príloha č.7: Súvahy príspevkovej organizácie Mesta Banská Bystrica k 31.12.2022 a 31.12.2021

Príloha č.8: Výkazy ziskov a strát príspevkovej organizácie Mesta Banská Bystrica za rok 2022 a 2021